

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A vendégváros Debreczen

Debreczen, április 4.

Az ideai nyár ünnepinek készül Debreczen városra és Debreczen polgáira. Egymást érik azok az ünnepek, amelyek nevezetes alkalmakat akarnak bearanyozni, fényessé, emlékezetessé és örvendetessé tenni.

Ilyen nevezetes alkalmak, amikor az egész ország figyelme Debreczen felé fordul, a Kossuth-szobor leleplezése, az egyetemi alapkövetétele, az Augusztus-szanatórium megnyitása, az egyetem megnyitása és a Concours Hyppique, amelyeknek mind egyike nemcsak nagy tömegeket, de magasrangú látogatókat is Debreczenbe vonzanak. Elcsépelet dolog volna ez idegen forgalom általános kereskedelmi hasznáról beszélni. Kétségtelen dolog ez, mindenki érzi, mindenki tudja. Most egy más hasznáról kívánunk beszélni ez idegenforgalomnak. És ez a haszon abból a kényszerből fakad, amely minden vendéglátó házigazdát arra utasít, hogy házáat csinosítsa, magát és környezetét ünneplőbe öltöztesse, hogy különben is megmutassa a benső szeretetet, tisztelget.

A város is így van. Már érezhető az ünnepi készülődés, amelynek célja, hogy a vendégek, akik között az uralkodó-ház tagjait is várjuk, a kultur Debreczenet lássák. És ennek a készülődésnek során utcák, terek rendezését, közlekedésre alkalmatlan

kövezetek helyén jó burkolatok készíttetését végezteti a város.

Ezeket a szükségeket eddig is ki kellett volna elégíteni, a hibákat eddig is ki kellett volna már küszöbölni, a hibákat, ki kellett volna javítani, de eddig csak eltologattuk az ügyek elintézését, a hibák kijavítását. Most azonban vendégeink kedvéért, vendéglátó büszkeségből megcsináltatjuk, ami kell és amit lehet, mert nem akarjuk, hogy vendégeink hintai a leleplezendő szobor mellett dőljenek föl a foghíjas burkolatban.

És ez a vendégjárásnak egyik nagy haszna. A vendégek elmennek, a háromszöni zászlók fölkerülnek megint a padlássarokba, de a terek rendezve maradnak, a burkolat ott marad az utcán és szolgálja tovább a mi rendes életünk forgalmának szükségleteit.

Azoknak, akik ragaszkodnak ahoz, hogy Debreczen ilyen módon is ünnepiesen fogadja vendégeit, igazuk van. Magyarország második városává akarunk lenni. Meg kell tehát látnia is az itt járó idegennek, hogy az is vagyunk, azaz is tudunk lenni.

Azokat a költségeket, amelyeket az ünnepek révén rá kell fordítani Debreczen város külsejének megjavítása érdekében, nem cifrázkodási célokra fordítjuk. Azok a költségek hasznos beruházások, nemcsak azért mert az alkalom, amely őket előidézte, hasznot is, erkölcsi és anyagi hasznot hoz Debreczennek, hanem azért is, mert azokat a kiadásokat előbb utóbb meg kellett volna amugy is tenni s most csak

nyerünk vele, hogy az úgy is szükséges dolgokhoz hamarabb hozzájutunk. A kényszerítő helyzetnek még hálával is tartozunk. Én annál nagyobb hálával, minél erősebb a kényszer, mert ez esetben ki van zárva minden lehetősége a késedelmeskedésnek, amelynek különben a jelen esetben semmi oka, semmi helye sincsen.

De nem is szabad késedelmeskedésnek bekövetkeznie. Egy ország figyelmének középpontjában Debreczen város közönsége nemcsak vendégeit tiszteli meg, hanem önmagát is azzal, ha olyannak mutatkozik, amelyennek lennie kellene. E figyelm középpontjában mindazok előtt, akiket itt vendégül fogad, méltónak kell magát mutatnia arra, hogy Debreczen Magyarország második városa legyen, méltónak arra, hogy e törekvést hangoztatni merje s hogy e törekvés ne üres hengegésnek tekintessék.

Mindezekért örök hálával tartozik Debreczen város azoknak a véletleneknek, amelyek ez országos érdeklődés középpontjába sodorták és amelyek most kényszerítő erővel viszik oda, hogy cselekdje azt, amit kellene cselekednie s lépésről lépésre közelebb érje azt a pontot, amelyen végre azt mondhatják Debreczenről, hogy kulturváros.

Azért ne sajnáljunk sem költséget — az okos határokon belül — sem fáradságot és gyorsaságot arra, hogy minden eszközzel, minden lehetőséggel siessünk városiabbá tenni Debreczenet, erősebbé tenni a jogot

Fáj.

Irta: Krudy Gyula

... A nagy Dunán síkorgó éji kísérteteket kergetett a szélvész, mint a Jósika Miklós Abafijában, tulnan a budai sötét házak és a rácvárosi torony csupán egy-egy villámlásnál mutatkoztak. Arrafelé kell lenni valahol az elhagyott gellérthegyi háznak, ahol néhanapján találkoztam hölgyeimmel, — a mig nagyon szerettük egymást és a hegyoldali házikói egykor talán löporos torony, nem volt elég magasán. Faragott kockaköveken üldögélünk, a romok között gyíkok leskelődtek, kéz a kézben s az egész élet hasonlatos volt egy régi német fametszethez, amelyet egy szelíd költő verseire csináltak Nürnbergben. Általában: úgy viseltem eddig elmúlt életemet, mintha valóban egy figura volnék csupán, egy családi lap illusztrációján, a fürtös fejű, gondolkozó tekintetű ifjú alakja, aki balkezében könyvet, jobbában arája kezét tartja, körül lugas, asztalnál öregek pipálnak, idős nő öléhez unoka simul és a távolban egy kis falu melankólikus tornya. És viharos éjszakákon is azért sétálgattam a Duna partján, mert szép fotografus-pókokban láttam magam: divatos bő köpenyegbe belekapaszkodik a szél, hollófürtöm lobognak sötét homlokomra huzott kalapom alatt, meg-megállok öszszefont karokkal, mintha azt keresném, hol legmélyebb

a víz. — de ő, az egyetlen, a kedves, az imádtott hölgy nem rohan elő a kétségbeesett sikollyal a kapumélyedéssből, ahonnan idáig magányos sétatimat ügyelte.

Tündéri ágyában mélyen aludt és az aranyműves ur gondosan elrekesztelte az ajtókat. Amint most az elmúlt életemre visszagondolok: sok esztendőn át úgy látom magam tenni-venni az utcán, a társaságban, magányos sétatón és elhagyott szobámban: mintha mindig egyik, vagy másik nő figyelné tetteimet egy láthatatlan ablakon át. S mily boldog voltam, midőn egykor az aranyművesné — egy féltékenységi korszak alatt — valóban meglesett egy nyugalmazott lovaggal és napjaimról pontosan elszámolt, midőn ismét kibékültünk. Ah, soha sem lehet tudni, hogy a kedves hölgy mennyire hisz hazugságainknak, vagy igaz érzelmeinknek! A legokosabb dolog szerelmi ismeretség alatt valóban megtenni azt estve, amit délután az ő lábainál ígérünk: sóhajtni, a csillagba nézni, folyóparton álmodozni, a fürtöket hátrasimítani és ábrándvilágba rogygantan üldögélni a tűz előtt a karosszékekben, holott minden ajtó be van zárva a házban. Gondoljuk el, mily kiábrándító lehet, kedves hölgyünket más férfiu karján megpillantani egy elhagyott utcácskában, ahol tegnap még mi jártunk a nővel és ugyancsak engedelemért könyörögtünk a kar megfogásához! Gondolj drága menyasz-

szonyodra, barátom, — én minden kedvesemet arámnak neveztem és nem bántam meg. — amint ablakában azon ürügy alatt, hogy madárkáját becézi a kalitban, játszi szemé letéved egy utcán ácsorgó ifjura és szép arcára lassan rátelepszik az érdeklődés, haját szórakozottan megigazítja, tétova pillantást vet a tükkörbe, álmodozó lesz, elmélázik, mert az előnyére szolgál, talán levélkét kap, levélkével válaszol, „igen, holnap...” — és te, barátom, mindezt egy láthatatlan helyről megfigyeled: szived ilyenkor valóban érezheti a legjobb hangulatot. Ezért csak oly hüek legyünk, amennyi hűséget magunk megkövetelünk. Ne fordítsd mindjárt oldalvást a fejed, ha a budai templomban egy nagyszerű rác asszony nehéz tekintete révetegen rád tapad. Igaz, nagyon nehéz ellentállani a nők bujálkodó szemsugarainak és estve, mielőtt elfújnad a gyertyát és kedvesedért elmondanád a szokásos éji imádságot, ellenállhatatlanul reagondolsz a rác asszonyra, sűrű fekete hajára, kreol nyakára és izmos lábára, a budai házra, ahova délután belehetne surranni, ismeretlen, idegen szobába, ezer veszély között csókolódnai, aztán esetleg kerítéseken át menekülni házörző ebek, felriadt szomszédok és a hazatérő férfi puskagolyója elől: ám csak mondd el ilyenkor az imát szived hölgyéért. hisz a templom előtt sok-sok léhűtő akasz-kodó tekintete várja őt is, pengő tiszték és

Kénytelen meghajolni mindenki a

HRABÉCZY

gőzmosó, vegytisztító és ruhafestő gyár
(Debreczen, Széchenyi-utca 42.)

munkájának tökéletessége előtt.

arra, hogy Magyarország második városa legyünk.

Ezekért is örömmel és szeretettel üdvözljük az eljövendő vendégeket.

Május tizenhetedikén leplezik le a Kossuth-szobrot

Az országos ünnepség programja

A Kossuth-szobor leplezésének kérdése végre a megoldás stádiumába jutott. A bizottság ugyanis erélyesen állást foglalt a leplezés kérdésében, megállapította az ünnepség programját s egyben fölkérte a tanácsot, hogy nyomban rendelje el a Kossuth-tér rendezését, mert enélkül a legnagyobb szégyen éri, ha a meghívott vendégek a teret mai állapotában látják. A bizottság éppen a tér rendezésére figyelemmel a leplezés ünnepélyét a tervezett időről, április 26-ról május 17-re halasztotta el.

Az ülésen, amelyen Kovács József polgármester elnökölt, K. Tóth Mihály dr. tanácsnok jelentette be, hogy az ünnepséget elhalasztani nem lehet már s így annak megtartásáról gondoskodni kell.

(Kossuth Ferenc levele.)

Bejelentette továbbá, hogy Kossuth Ferenc a leplezési ünnepségen való részvételről lemondott. Majd fölolvasta Kossuth Ferencnek erre vonatkozó következő levelét:

Budapest, 1914. március 30.

Igen tisztelt Polgármester Ur!

Igen természetesnek találom, hogy a gyönyörű és érdekes szobornak leplezését az én betegsémem miatt tovább halasztani nem lehet. Másrészt pedig az Isten engem oly súlyos betegséggel vert meg éppen most (mint ahogy a mostani körülmények is bizonyítják), hogy *felgyógyulásomnak olyan foka nem várható, hogy hosszabb utra és nagy izgalmakkal járó közszereplésre kötelezőleg vállalkozhatnám* mert ilyen vállalkozás mai állapotomban

repkedő gavallérok... Tehát csupán akkor bólints igenlőt a rác asszony kérdő tekintetére, ha teljesen bizonyos vagy, hogy senki nem leselkedik a hátad mögött.

És most közelebb kedvesem, szívem aranyművesnője, hadd mondok el, hogyan csaltalak meg egykoron, amikor legjobban szerettelek és csak olyan nő felé küldtem tekintetemet az utcán, vagy a társaságban, színházi páholsorban, vagy Dominique urnál, a cukrásznál, akinek haja, vagy keze, vagy egy mozdulata a kegyedéhez hasonlított.

A hölgyet, istenem, Florentinnek hívták és a megismerkedésünk a véletlen műve volt. Mint a legtöbbször a vakeset indítója a szerelmi bohódalomnak. (Nyugodtan járka sz tavaszbán, vagy télben, barátom, főúri lovások üggetésében gyönyörködöl a városerdőben, minden falevélnek külön jelentőséget tulajdonítasz és a szél kedvedre fuj délnyugatról, a szivedben egy drága bizonyosság zsong, hogy a legszebb asszonynak vagy a szeretője Pesten, könnyei és hajának jószagú fodrai, kezének meleg érintései és kis lábának nyomásai mind a tied, többé nem kell arra gondolnod, hogy bus élted női mosollyal földerítsed, barátját szerezz elhagyott kalamárisod számára, aki a tintás üvegből is úgy nézeget feléd, mint a nagy mindenség a legkisebb vízcseppből: ekkor jön a véletlen, e költőtlen és sokszor kigunyolt segítőárs, Her-

rézsemről a legnagyobb mérvű könnyelműség volna.

Betegségem olyan jellegű, hogy nincs olyan mérvű erőfeszítés, amely a folyvást fellépő kábulásomat és szédülésemet eléggé legyőzni képes legyen, hogy helyt állhassak szívemhez legközelebb álló kötelességem teljesítése mellett.

Amidőn tehát szívből köszönöm a megküldött értesítést, arra a legszívesebben vállalkozom, hogy körülbelül egy héttel az ünnepélyre kitűzött idő lejárta előtt értesíteni fogom Polgármester Urat, hogy anyagilag képes leszek-e a meghívásnak eleget tenni, amelyért e helyen is legmelegebb köszönetet mondok.

Fogadja és adja át a Kossuth név tisztelőinek és a magyar nép dicsősége híveinek legmelegebb üdvözetemet.

Kiváló tisztelettel vagyok Polgármester Urnak

igaz barátja
Kossuth F.

A bizottság sajnálattal vette tudomásul Kossuth Ferenc lemondását és elhatározta, hogy most már kitűzi a leplezés idejét.

(A ténnyezés.)

Borsos József h. főmérnök figyelmeztette a bizottságot, hogy a szobor leplezése, valamint egyéb ünnepségek alkalmából rendkívül élénk élet lesz Debrecenben, igen sok idegen, magasrangú és állású vendég jön a városba, akik előtt a teret mai állapotában megmutatni nem lehet. A tér rendezetlen, gödrös, azt rendezni s burkolni kell, mert az szégyenne lesz Debrecennek. Kijelenti, hogy a munkát hat hét alatt el lehet végezni s a költségek fedezéséről sem kell gondoskodni, mert a munkák árát csak később kell megfizetni.

Márk Endre, Tóth István, Szent-Királyi Tivadar, Dicsőfi József több ízben szólaltak föl ilyen értelemben és sürgették, hogy a tanács rendelje el és fogantossítsa a munkákat.

Szent-Királyi Tivadar, Márk Endre, Dicsőfi József kijelentették, hogy vállalják a tanács ez irányú intézkedéseért a közgyűlés előtt a felelősséget és Dicsőfi József kijelentette, hogy Debrecen város közgyűlésén a Kossuth-szobor miatt tett intézkedésekért egy hang sem emelkedik.

mina kápolnájában hiába esküdtél örök hiúséget, rejtelmes éjjel, holdfényben tett fogadalmak elfelejtődnek. Ah, esupa esküszegő jár közöttünk!

Florentin előkelő és gazdag hölgy volt, férje a nemrég elmúlt hadjáratban veszté életét, de több példányban megmaradt az ódon belvárosi házban, ahol Florentin anyja társaságában életét töltötte. Mindjárt Florentin édesanyja az elhunytat képviselte. Féltekenyen örködött özvegy leányára és sétáiról, a cukrásznál való mulatságairól mindig pontosan megkérdezte.

Florentin jó gyermek volt és a színházból, ahol megismerkedésünk történt, sietve haladt hazafelé, komornája kíséretében. Fél azonkívül az arcképektől, amelyek az elesett hőst a falakon ábrázolták. S midőn eleinte néha rám-rám kezdett gondolni otthonában, a hosszú délutánokon, férjének egy nagy pipája a csibuk-tartóból mindig lehetőleg a lábára esett. Ilyenkor gyorsan elshantak a reám való gondolatai, mint alkonyati tó vizéről a megzavart vándordarvak. Am a vad madarak is visszatérnek, ha a csendes éj lezajlott és Florentin a szentkép alatt égő méces bizonytalan viláosságánál, hol már Gretchen is hűnbe esett, hosszán és melegen gondolt reám ágyában. Én ez időtájt az aranyművesné ablaka alatt csavarogtam és minden ok nélkül megakartam halni.

A bizottság ki is mondta, hogy az ünnepség idejét május hó 17-ére állapítja meg s fölhívja a tanácsot, hogy a tér rendezése és burkolása iránt azonnal intézkedjék úgy, hogy a munkálatok május 17-ig készen legyenek.

(A program.)

Megállapította azután az ünnepség programját, amely a következő lesz:

1. Himnusz. Éneklék a debreceni dalegyesületek.

2. Megnyitó beszéd. Mondja Kovács József polgármester.

3. Ünnepi beszéd. Mondja Tüdös János dr. országgyűlési képviselő.

4. Huber: Szabadságdal. Éneklék a debreceni dalegyesületek.

5. Alkalmi költemény. Irta Oláh Gábor. Szavalja Tihanyi Kiss Sándor teologus.

6. Kovács József polgármester átveszi Debrecen város nevében a szobrot.

7. Szózat. Éneklék a debreceni dalegyesületek és a közönség.

Este banquet lesz.

Egyben kiküldte a bizottság a rendezés részleteinek elintézésére Kovács József polgármester elnöklete alatt K. Tóth Mihály dr. tanácsnokot, Dicsőfi József, Kardos Albert dr., Márk Endre, Tüdös János dr. tagokat és fölkérte a részvételre Rostás István főkapitányt is.

Debreczeni Közművelődési Egyesület.

A Szabad Iskola mozgalma a kulturegyesületek tömörítéséért

A Debreczeni Szabad Iskola-Egyesület elnöksége legújabbban terve vette azt az eléggé nem dicsérhető jelentős munkát, melynek sikerülte esetén lehetséges volna a Debreczen városában működő különböző kulturális egyesületeket egy nagy, közös közművelődési egyesület keretében egyesíteni úgy, hogy ebből az egyesületből a beolvadó egyesületekre, de meg a közre is haszon támadjon.

E felette fontos cél kitűzésénél a következő szempontok vezérelték a tervezőket:

Az egymástól elszigetelten működő különböző kulturális egyesületek mai helyzetük-

Florentin addig gondolt magában mindenféle kedves dolgokat, midőn senki sem vigyázott reá, míg elhatározta, hogy enged odavetőleg tett kérésének. Előbb egy álmos délutánt a budai ráctemplomban töltöttünk, majd a régi katonai temető sisakos fejfái között bolyongtunk máskor, ahol Hentzi vitézi nagyokat hallgatnak a fiúban. Rozsdás sirkerítéseknek támaszkodva védelmezte erényét, becsültét, drága nyugalmat Florentin, míg én lehajtott fővel álltam előtte, szórakozottan hallgattam s az aranyművesnére gondoltam...

— Én nem vagyok olyan nő, mint a többi...

— Én nem tudok léhán, könnyelműen szeretni...

— Én komoly, csendes, szinte szomorú teremtes vagyok...

— Semmim sincs, csak a nyugalom...

Csöndesen bólongattam. Ah, hányszor hallottam már nők ajkáról az ehhez hasonló szavakat.

— Szerencsétlenné tesz, — sóhajtott, midőn hozzám simult.

— Meghalok, ha elhagy. Igérem magának, hogy meghalok, — mondta alkonyattal, midőn a katonafejűk olyan komoran állottak körülöttünk, mint becsületben megöszült férfiak, nézik a szemük előtt lefolyt hitványságot. — Tán egy öreg generális közbe is szólott, de hangját nem hallotta senki. Unottan

CRIKVENICA

(CIRKVENICA)

Nagy gyógyhatású gőrvély és angolkórna, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénységénél, sápkórna, női betegségeinél, elhárjasodásnál és idült rheumatismusnál. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségnél.

Modern fürdők nap-, homok- és szabad tengeri fürdőre.

tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely, az Adria partján (Fiume mellett).

Egyedüli belföldi tengeri fürdő. Mesés homok-plázs. A partot körülbelül 300 méternyire finom homok borítja és oly sekély, hogy gyermekek minden felügyelet nélkül is fürödhetnek.

Kimerítő prospektust küld: A FÜRDŐ-BIZOTTSÁG.

ben sokszor nem érik el céljukat, de nem is érhetik azt el.

A közönség, melyből az élet mindennapi küzdelmeiben kevesen rendelkeznek annyi szabad idővel, hogy a mai különálló egyesületek tárgyalásain megjeljenek s így az ügyek iránt közvetlenül érdeklődjenek, nagyon meg van terhelve az egyesületek által kívánt tagsági díjakkal. Ez a tagdíj-fizető közönség pedig kevés kivétellel mindig ugyanaz: az a művelt középosztály, amelyre társadalmi kötelességképpen vár a különböző kulturális egyesületek fentartása. Ez a társadalmi réteg, amellyel szemben az élet minden más szükségletének kielégítése terén a társadalom részéről a társadalmi állásnál fogva fokozott követelmények támasztanak, akár a lakást, akár a ruházatot, akár a gyermeknevelést, vagy bármi más vegyünk is figyelembe, ez a társadalmi réteg roskadoz a terhek alatt, amiket csak fokoz az az ismét társadalmi kötelesség, hogy 5—10 vagy esetleg 20 egyesületnek is tagja legyen. Mert annak kell lennie. Ezen a címen pedig évenként igen nagy összeget fizet el, amit önmagától és családjától kell megvonnia.

Viszont hány oly egyén társadalmilag könnyen felhasználható s a közre nézve gyümölcsöző munkájától esnek el mai egyesületeink, akik az anyagi kérdés: a sok különböző tagdíj-fizetés teljesítésének rá nézve lehetetlen volta tart vissza attól, hogy munkásságát a köz számára áldozhassa?

Ezzel szemben más oldalon az is bizonyos, hogy minden egyesület keretében az adminisztratív tevékenység jelentékeny anyagi áldozattal jár s a tagsági díjakból befolyó bevételek tekintélyes része épp ily igazgatási költségre kell, hogy fordítsassék.

Ezekkel a tényekkel számolva, egész nyugodtan felvethető az a kérdés, vajjon a közre előnyösebb-e megmaradni a mai állapot mellett, amikor sok-sok kulturális egyesület létezik ugyan, de ezek nagy része csak igen csekély taglétszámmal bír s ennek folytán nem is működhetik saját célja érdekében megfelelő sikerrel, hisz az adminisztratív kiadások bevételeinek tekintélyes részét felémészti, — vagy pedig keresni oly expedienst, ami mellett a taglétszám remélhető növekedésével a tulajdonképpeni egyesületi célokra megfelelő anyagi erő áll rendelkezésre s ezenkívül az adminisztratív költségek csök-

kentésével leszorítottak azok a kiadások is, amelyek a tulajdonképpeni cél szempontjából csak meddő költségeket képeznek.

Azt hisszük, hogy a két alternative közül a köz szempontjából mindenki ezt az utóbbit választja.

Az expediens abban áll, hogy egy nagy Debreczeni Közművelődési Egyesület alakítsassék, ami nem a már fennálló egyesületek mellett levő újabb egyesület legyen, hanem a jelenleg létezőket átfogó, azokat magába — a mai egyesületek autonómiájának csorbítása nélkül — felszívó egyesülés, mely központosított igazgatásával csökkentse az adminisztratív költségeket, amely egyesület egységes tagdíjával könnyítsen az eddigelé nagyon is megterhelt nagy közönség s főleg a művelt középosztály terhein.

Ez lenne az eszköz, ami mellett ennek a nagy Közművelődési Egyesületnek a tulajdonképpeni feladata egységes kulturális politikának folytatása s a magyar kultúra terjesztése volna. Ebben a munkában lennének segítségére szakosztályai: a beolvadt egyesületek és körök, amelyeknek külön-külön speciális céljai vannak (irodalom-művelés, szabad oktatás, műpártolás, zenefejlesztés, esetleg internátus-fenntartás stb. stb.), de ezek mind egy végső cél felé irányulnak: a nemzeti közműveltség terjesztése felé.

A mai kor egyik főjelensége gazdasági téren a koncentráció. Ez a fejlődés elvitáztatlan jelensége, ami az elforgácsolt, kis, talán nem is biztos létalapu üzemetek magába felszívja. A gazdaságosságnak hatalmas, az egész világon s a világegyetemen is uralkodó elve a maga föltétlen érvényesülési akarásában átgázol mindazokon az üzemeken, amelyek nincsenek a haladó idő követelményeinek megfelelően szervezve.

A közművelődés terén való koncentráció nagy jelentőségű tényezőre szeretnők terelni ez alkalommal egyesületeink vezetőségének figyelmét. Abban a biztos reményben, hogy a fenti gondolatok visszhangra találnak a különböző ma létező egyesületek vezetőségénél, a Szabad Iskola elnöksége egy alapszabálytervezetet is kidolgozott s azt megküldötte a különböző kulturális egyesületeknek. Ezeket kérte egy külön kísérő levélben, hogy tegyék meg észrevételeiket az alapszabálytervezetre s amennyiben hajlandók résztvenni a Debreczeni Közművelődési Egyesület

megalkotásában az abba való beolvadás útján, — feltételeiket is juttassák el f. év április 30-ig.

Mindenesetre nagy jelentőségű kísérlet ez, amelynek sikerülése — a már is tudott válaszok alapján — egyáltalán nincs kizárva. Máramarossziget pl. már is meg tudta csinálni ezt a nagy átfogó kultúregyesületet. Az Országos Közművelődési Tanács pedig a maga erkölcsi s anyagi támogatását máris kiltásba helyezte a Debreczeni Közművelődési Egyesületnek. Ugy, hogy bizton reméljük, létesülni fog ez az egyesület, amely nem akarja érinteni a mai létező körök és egyesületek autonómiáját, hanem csak az egyesülésben rejlő nagyobb erő alapján a kulturális feladatok könnyebb, biztosabb megoldását akarja elérni.

Sztrájtörvény készül

Az ellenzék a képviselőház bizottságaiban.

A képviselőház legközelebbi ülését — mint azt tegnap elhatározta — április 21-én tartja. Az ülésen királyi kézirat kerül felolvasásra, amely a régi ülészakot bezárja és az új ülészakot nyomban megnyitja. A képviselőház már másnap újra ülést tart és ezen megválasztja a Ház tisztikarát: a két alelnököt és a jegyzőket. Április 23-án pedig a képviselőház bizottságait választják meg, köztük a delegáció tagjait.

A függetlenségi pártkörben napok óta foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy az ellenzék minő magatartást tanúsítson az új alakulással szemben. A munkapárt mint többségi párt ugyanis ezuttal is fel fogja szólítani az összes ellenzéki pártokat, hogy a képviselőház jegyzői karába és a bizottságokba jelöltjeit megnevezze. Az ellenzéki pártok hír szerint tartózkodni fognak a jelöléstől és a jegyzői karba senkit sem ajánlanak, a bizottságok közül pedig csak a delegációkba jelölnek.

Az alkotmánypárt részéről Andrassy Gyula gróf és Rakovszky Béla, a néppárt részéről Rakovszky István, az egyesült függet-

bucsuztam és a lóvasuton a kocsis mellé ültem, hogy tovább ne kompromittáljam Florentint. Ő a kocsis belsejében ült és némán, hosszadalmasan nézett, mint a végzetét.

Egy elhagyatott utcácskában elbucsuzkodtunk.

— Eddig nem is vettem észre, hogy kicsinykét már őszül a haja. — mondta végtelen gyöngédséggel és szeliden megsimogatta a fejem.

Sokáig nem akarta elengedni a kezemet. — Ugy-e, nem hagy el? Ugy-e, szeretni fog mindig? — esengett finom hangja, mintha egy királynő könyörögne hóhérának.

Oly előkelő és finom volt, mintha megláthatnánk nevelték volna. Ah, talán ő is tudta, hogy milyenek a férfiak! S egyszer délután sokat beszélt az utazásról, nagy Londonról és Skóciáról, ahol a vadászkiert úgy zeng, mint a Stuartok alatt s évszázados szokások uralkodnak a falka körül: dalos Nápolyról és a Földközi tengerről, amelyben nyári éjjel a csillagokat akarta megszámlálni; postakocsin kelt át a svájci határon és egy utszéli kolostorban azért a férfiert imádkozott, akit majd a végzet hozzáküld, hogy szeretettel és gyöngédséggel vegye körül...

— Olyan a hangja, mint a gondoké. S ezt nagyon szeretem, — mondta és szemét lesütötte.

Ah, végre eltűnt alakja a sarkon, mintha

egy kedves álom lassan elszáll a reggeli madarak lármájára. Kétségbeesetten futottam az aranymivésnéhez, mert már két napja nem láttam. Sirva szaladtam fel a lépcsőknél, a lába elé vettem magam, de ő hidegen felállott a karosszékéből.

— Már késő. A lovag pontosan jelentette a katonai temetőben történt kalandját. Utálom, megvetem.

El akart menni. A ruhájába kapaszkodtam.

— Az a nő azt ígérte, hogy megöli magát, ha elhagyom... Akkor minden jó lesz?

— Talán, — felelt szerelmem és a szomszéd szobába ment.

Egy hét mult el. Florentin minden nap irt és én nem válaszoltam. Reggel a Pesti Naplóban öngyilkosságok között böngésztem. Végül virágokat küldött, amelyeket nem fogadtam el.

De egy napon mégis találkoztunk, megszajnáltam, megesett a szívem végtelen szerelmén. Elhatároztuk, hogy Bécsbe szökünk a gőzhajóval, hogy egymásnak élhessünk az ismeretlen városban.

Az éjt az aranymivésné ablaka alatt töltöttem. Nagyon boldogtalan voltam. Magamban erősen sirtam. És reggel, midőn Florentinnel a bécsi hajóra szállottunk, ahhoz lett volna kedvem, hogy a szöke folyóba ugorjak.

mig távol és közel, a hajó fedélzetén és Florentin szemében a tavasz ragyogott.

— Istenem, — gondoltam magamban, — igaz, hogy nagy számárság, amit cselekszem, végképpen elveszitem egyetlen szerelmemet, az aranymivésnémet. De hát nem lehet rossznak lenni és kegyetlenkedni egy szerelmes aszszonnyal.

Florentin a nászutasok tündöklő kedvével áldogált mellettem és végtelen boldog volt, mikor egy hal kidugta a fejét a vízből.

— Ezer forintot hoztam magammal az utra, — mondta később. — Vajjon elég lesz?

Felbiggyesztettem az ajkamat.

— Korábban is ideadhatta volna a pénzt, — mormogtam. S arra gondoltam, hogy elküldtem volna az aranymivésnének. Tán kibékül vala.

Amannak olyan sűrű fekete haja volt, mint a négerké és olyan illat áramlott a testéből, mint a széna között a nyári délután, — ez szöke volt, mint egy moszkvai szentkép és tiszta és hűvös, mint télen a hegyi folyók a vízmerítő léknél.

És én olyan szomorú lettem, amilyen szomorú talán még soha sem voltam életemben. Elvesztem, gondoltam magamban, mint a cirkuszi művész, midőn szédülni kezd a trapézban. A nők kezébe kerültem.

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 3. SZÁM.

Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

Szt. Lukács-**Kristály** forrás
fürdői **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize.
Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA**
városház-épület, ahonnan a vizet házhöz is szállítják.
Kapható minden fűszerüzletben.

lenségi párt részéről pedig *Károlyi Mihály* gróf, *Apponyi Albert* gróf, *Lovász Márton*, *Bakonyi Samu* és a demokrata *Vázsonyi Vilmos* lesznek a delegáció tagjai. Ha *Vázsonyi Vilmos* nem kívánna a delegáció tagja lenni, az esetben *Sághy Gyulát* jelölik a helyébe.

A függetlenségi párt tagjai körében erős hangulat keletkezett az iránt, hogy az ellenzék képviseltesse magát a mentelmi bizottságban is. Különösen szükségesnek tartják a mentelmi bizottságban való részvételt abból az okból, hogy legyen valaki, aki a mentelmi bizottságban sürgesse a Gerő-ügy napirendre tűzését és ennek letárgyalása után a Gerő-ügyben is kerülhessen a képviselőház plénuma elé különvélemény.

A román követ Berchtoldnál.

Bécs, április 4. *Maurocordato* román követ tegnap délután meglátogatta *Berchtold* gróf külügyminisztert és hosszabb ideig tanácskozott vele. Hír szerint a román kulturális ellen a monarkia ellen való tüntetéséről volt szó és a követ megbízást kapott kormányától, hogy a tüntetésről nem hivatalos formában tárgyaljon *Berchtold* gróffal és adja meg neki a megfelelő fölvilágosításokat. — *Károly* király tanácskozott erre vonatkozóan a román külügyminiszterrel és megbízta, tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy az Ausztria és Magyarország ellen való tovább agitációnak vége szakadjon, mert ez semmiképpen sem használ Románia érdekében.

Készül a sztrájk törvény.

Az új sajtótörvény tárgyalásának idején a munkásszervezetek vezetőinek küldöttsége fölkereste *Balogh Jenő* igazságügyminisztert, aki kijelentette, hogy a munkások sztrájkjogáról törvényt készít. Hogy a törvény rövidesen elkészül, ezt bizonyítja *Tisza István* gróf miniszterelnöknek az egyik munkaadó testülethez intézett következő leirata:

Folyó évi március 2-án 141. szám alatt kelt beadványára értesitem a szövetséget, hogy a kormány ma is fontos feladatának ismeri a sztrájkjog törvényhozási szabályozását és a dolgozni akaró munkások védelmét, valamint a munkaközvetítés rendezését is. A kereskedelemügyi miniszteriumban ezekre a munkásügyi kérdésekre szabályozására irányuló munkálatok folyamatban vannak. A kormány mindenesetre gondja lesz arra, hogy a gyakorlati élet illetékes faktorai az elkészült tervezethez idejekorán hozzászólhassanak s minden utbaigazítást és tanácsot köszönettel fog fogadni. Budapest, 1914. március 31. Hazafias üdvözléssel *Tisza* s. k.

Súlyos visszaélések a munkátlanok kenyérével

Vádak a Gazdák sütődéje ellen

A debreceni munkanélküliek segélyezésére egybegyűlt összeget nem készpénzben osztották ki, hanem megfelelő értékű kenyér- és szalonna-utalványokban s ezeknek bemutatása ellenében szolgáltatották ki az élelmicikket. A kenyeret a *Gazdák Sütődéje Részvénytársaság*, a szalonnát a *hatósági hentesüzletek* elárusító szállították. Február elején megtörtént az utalványok szétosztása s nem sokkal később kezdetét vette a kenyér és szalonna kiadása.

Február 17-én, a reggeli órákban néhány munkanélküli kopogtatott be *Ozory István* rendőrkapitány hivatali szobájába. A szegények közül *Munki József* Móric-telep, Móric-utca 7. szám alatti lakos panasolta:

— Tekintetes kapitány ur, egy kis panaszkodni volna. Az a kenyér, amit kapunk, nem jó, nem tudjuk megenni. Meg aztán kevesebb is, mint amennyi kijárna.

S hogy az elhangzottakat igazolja, egy felvágott kenyeret tett a rendőrkapitány elé. *Ozory István* rendőrkapitány meg akarta állapítani a kenyérből ruganyosságát, de az ujjja beleszaladt a sütetlen, nyers, rosszul kidolgozott kenyérbe.

A tapasztaltak után *Ozory* azonnal bement *K. Szalay Béla* rendőrorvossal a *Gazdák Sütődéje* üzletébe, onnan pedig a műhelybe. A vizsgálat eredményéről terjedelmes jegyzőkönyvet vettek fel. A jelentés az első sorokban a műhely modern épületéről tesz említést, azután rátér arra a botrányos leltre, amelyet a vizsgálat alkalmával észleltek. Felháborítók azok a dolgok, amelyekről a meglepetésszerű vizsgálat lerántja a leplet. Az *Ozory István* rendőrkapitány és *dr. K. Szalay Béla* által felvett jegyzőkönyvekben többek között ezek állanak:

„A vizsgált kenyerek laposak, szaguk-izük savanyu, az ujjbenyomatot megtartják. Belük nedves, a kézhez, valamint a vágókészhez tapad. A kenyér héjának kisütése ellen kifogás nem emelhető — a raktáron levő kenyerek héja kisütött — de belük nedves, nyers.”

„A megvizsgált és a rendőrhatalóság részéről utalvány ellenében kiszolgáltató 5 (öt) kilogramm súlyú kenyerek súlyából darabonként 30—40 dekagramm hiányzik, ezen hiány a mai vizsgálat után ugyan minden egyes kenyérnél levágott kenyérszeletekkel kipótoltatott, de az árusító beismeri — és az ott levő *Munki József* Móric-utca 7. szám alatti lakos panaszára szerint is — az eddig kiszolgáltató körülbelül 150 darab kenyér mind pótlék nélkül, tehát 30—40 dekagramm súlyhiánnyal adatott ki.”

„Súlyos kifogás alá esik azonban ezen

helyiség tisztasága. A beton-cement burkolatu padozat surolatlan, poros, piszkos. A kemencékből kikerült kenyerek a helyhatósági szabályrendelet szigorú intézkedése ellenére a csupasz, piszkos földön vannak kiterítve. A lisztes zsákok a terem két oldalán vannak elhelyezve, szintén csak a csupasz betonra, minden lécz, deszka, vagy egyéb biztosíték nélkül. A gyurt tészta szállító kör-alaku, nagyméretű vaskocsik belseje be van ugyan takaróval takarva, ezen takarók azonban rongyosak, tisztaságuk hiányos.”

„A részvénytársaság műhelyében alkalmazott személyzet egyetlen tagján sincsen a fent idézett szabályrendelet által ugyancsak szigorúan kötelezett műhelyi öltöny (fehér kabát, kötény, sapka, stb.)”

„A kemence mellett, a földön fekvő, körülbelül 20—24 kenyér nagybára égett hajú, tulsütött; egy jó része sütés után egész átmérőjében megrepedt.”

„A kenyerek héja erősen süttött, izletes, kifogás alá nem esik. A kenyerek bele — még a két napos is — vizes, galacsinná gyurható az ujjbenyomatot állandóan megtartja, a kézhez tapad, az odatapadt kenyérrészt a kézből nehezen tisztítható le, a kenyérből nedvesség — cseppek alakjában — kiszajtolható.”

„A szegények részére a rendőrhatalóság által 5 kilogramm teljsúlyban rendelt, itt, laposnak, nagybára égettnek talált, kenyerek átlagos súlya 4600—4700 gramm, tehát kenyerenként itt is 30—40 dekagramm súlyhiány mutatkozik.”

A jegyzőkönyv utolsó pontja arról szól, hogy a Jótékony Nőegylet *Népkonyhájára* szállított kenyerek ize savanyu. A mintául vett nyolc darab kenyérből egy darab másfél dekával volt több, mint egy kiló, a többi két kenyérből ellenben 4—5 dekagramm hiányzott.

A bizottság által megállapított tényeket *Ozory István* rendőrkapitány megerősítette azzal a nyilatkozatával, amelyet tudósítónk előtt tett:

— Vizsgálatunk eredményét jegyzőkönyvbe foglaltuk s áttettük a kihágási bírósághoz. A szegényeknek utalványozott kenyereknél történt hiányt egyenesen visszaélésnek minősíttem. Mert ugyebár az képtelenség, hogy ne tudja egy gyár kiszámítani a kenyér súlyát, pláne akkor, midőn 25—30, sőt még annál is több dekagramm súlyhiány mutatkozik. Később is tartottunk vizsgálatot a kenyérgyárban s csodálatos, ekkor már pontosan meg volt az öt kilogramm.

A bizottság vádjaira kihallgatták a részvénytársaság ügyvezető igazgatóját: *Weinberger Mór*t, aki tagadásba vette a felsorolt faktumokat, valótlanosnak tartja a vád legnagyobb részét. Csupán azokat ismerte el, amelyek a gyár érdekeit védik, a modern épületet, egyes helyek tisztaságát és hogy a munkások nem voltak az előirt ruhában, mert akkor nem dolgoztak. Szóval meghazudtolta a rendőrkapitány és a rendőrorvos megállapításait.

Az ügyben a közeli napokban hozzák meg az ítéletet.

Egy orvosnak nagyon figyelemre méltó két levele.

Leánykám a gyors növés folytán meszhiányban szenvedett, mely annak szervezetén és különösen puha és azért könnyen romlandó fogállományán volt észrevehető. Gyermekemnek mintegy 5—6. hete *Biomalz*-készítményét adom és annak hatásával a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve. A gyermek már egészséges,

viruló kinézését visszanyerte,

az étvágya javult és a már több év óta fennálló makacs székrekedése, melyben mindig, még nyáron is, nagyobb mozgás és bőséges gyümölcs élvezete dacára szenvedett, az *Ön Biomalz* használata óta megszűnt és ezen készítmény, ellentétben a sok hasonló gyártmánnyal az emésztést rendessé segítette elő, ami az általános egészségre nagy fontossággal bír.

A *Biomalz*ot csak legmelegebben ajánlhatom, különösen gyorsnövésű gyermekeknél, akik legtöbbször fogyatkozásban szenvednek, a fogzáskor és tartós konstipációnál (székrekedés).

Dr. Paul W.



Arra a kérdésünkre, hogy sorait nyilvánosságra hozhatjuk-e, következő választ kaptuk:

Válaszolva f. hó 16-áról kelt becses soraikra, tudatom Önökkel, hogy én a kitűnő hatású *Biomalz*-zal, melyet leányomon próbáltam ki, valóban várakozáson felül meg vagyok elégedve. Miután tapasztalatom a való igazságnak megfelel, nem lehet kifogásom az ellen, ha soraimat nyilvánosságra hozzák, de nagyon lekötelnének, ha nevemet nem írják ki teljesen.

Dr. Paul W.

Biomalz

nemcsak gyermekeknél, de felnőtteknél is kitűnő hatású erősítő-szer, kellemes ízzel bír. Idegeseknek, gyögyulófélben levőknek, vérszegénységben, sápkórban, tüdőbajban szenvedőknek, gyomorbetegnek stb. nélkülözhetetlen. Mindenkit figyelmeztetünk, hogy utánzatok is vannak. Dozoz K 1:30 és K 2:50. Kóstolómintát leírással ingyen és bérmentve küld Chem. Fabrik Gebr. Paternann, Teltow-Berlin 209.

a debre

Catta

A deb
mindig fog
get, amely
ményt arra
közvetlen
nyomoznak
Cattarau é
sikerült ki

A b

Fővár

Károly dr.
délelőtt vi
utjáról, am
let tettesei
tektívönök
akinek táv
a főkapitá
és utoljára
merénylök
egyedül.
utazott, m
san arról
rejtőzik. A
Durazzoba
lált nyom
bombamer

Az al
na, mert c
hogy *Catt*
hajóra illt
tényleg p
Kétségele
március 9
ban időző
mutatta fe
kott, a sz
városban
tarau egy
volt vele.
kült, azt

A de
járásáról
ismét átv

Catta

Buka

bíró, aki
mon Már
latot veze
kező föl

— A

rium aza
hogy *Ma*
jét, *Salan*
magyar h
a román
így az üg
bi felvilág
tam min
tottam, h
állampolg
óta költö

A hi
Mandace
tatni a m
a követke
— E
tás hatás

Fiókú
János

Hajsza a debreceni bombavető után

Cattarau Alexandriában volt

A debreceni bombamerénylet ügye még mindig foglalkoztatja a budapesti rendőrséget, amely még mindig nem adta föl a reményt arra nézve, hogy a hallatlan gaztett közvetlen tetteseit kézrekeríti. Még mindig nyomoznak — lehető legnagyobb titokban — Cattarau és Kirilov után, de a banditáknak sikerült kisiklaniok a hatóságok kezei közül.

A budapesti detektívönök utja.

Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Nagy Károly dr. budapesti detektívönök tegnap délelőtt visszatért Budapestre három hetes utjáról, amelyet a debreceni pokolgépmerénylet tettesének kinyomozása végett tett. A detektívönök, akinek ezt az utját titkolták s akinek távollétét betegségével magyarázták a főkapitányságon, Durazzóban, Valonában és utoljára Alexandriában kereste a debreceni merénylőket. E helyeken napokig nyomozott egyedül. Budapestről egyenesen Durazzóba utazott, mert a budapesti rendőrség bizalmasan arról értesült, hogy Cattarau Albániában rejtőzik. A detektívönök több napot töltött Durazzóban és Valonában, de sehol sem talált nyomot arra nézve, hogy a debreceni bombamerénylő oda szökött volna.

Az albániai utnak mégis volt némi haszna, mert ott értesült Nagy Károly dr. arról, hogy Cattarau Alexandriában van. Azonnal hajóra ült és elutazott Alexandriába. — Ott tényleg pontos adatokat sikerült szereznie. Kétségtelenül megállapította, hogy Cattarau március 9-étől 14-ig csakugyan Alexandriában időzött. A detektívönök mindenütt felmutatta fényképét s a szállodában, ahol lakott, a személyzet, valamint a kocsis, aki a városban vitte, kétségtelenül felismerte. Cattarau egyedül járt Alexandriában, Kirilov nem volt vele. Hogy Alexandriából merre menekült, azt nem sikerült megállapítani.

A detektívönök részletesen referált eljárásáról Boda Dezső főkapitánynak, azután ismét átvette hivatala vezetését.

Cattarau barátjait és Mandacescut nem adják ki.

Bukarest, április 4. Slatineanu vizsgálóbíró, aki a letartóztatott Mandacescu, Salamon Marietta és Himesné ügyében a vizsgálatot vezeti, egy hírlapíró kérdéseire a következő fölvilágosításokat adta:

— Az osztrák-magyar külügyminisztérium azzal a kéréssel fordult Romániához, hogy Mandacescut és Cattarau két barátját, Salamon Mariettát és Himesné adja ki a magyar hatóságoknak. Az akták még mindig a román külügyminisztériumban vannak és így az ügy mai állásáról nem tudok közelebbi fölvilágosítást adni. Tegnap újra kihallgattam mind a három vádlottat és megállapítottam, hogy Mandacescu valóban romániai állampolgár, a két nő pedig már régebb óta költözött át Erdélyből Romániába.

A hírlapírónak arra a kérdésére, hogy Mandacescut és a két nőt ki fogják-e szolgáltatni a magyar hatóságoknak, a vizsgálóbíró a következőket válaszolta:

— Ez nem tartozik az igazságszolgáltatás hatáskörébe. A törvényszéket csak azzal

bízták meg, hogy a valódi tényállást megállapítsa. Mihelyt a vizsgálat befejeződik, jelentést fogok tenni az igazságügyminiszternek. Azután a kormány elé kerül az ügy és minisztertanács fog dönteni végső fokon a kiadatás dolgában. A dolognak politikai jellege van és legjobban teszi, ha felvilágosításért a főügyészhez, vagy a kormány tagjaihoz fordul, akik legjobb belátásuk szerint fognak dönteni.

Mandacescuék és a diákság.

Bukarest, április 4. Mandacescuék kiadása élénken foglalkoztatja a bukaresti kulturális és az egyetemi ifjúságot is. Az egyetemi hallgatók küldöttségét tegnap kihallgatáson fogadta Antonescu Emil igazságügy-miniszter. A küldöttség szónoka megkérdezte a minisztertől, hogy valóban bűnös-e Mandacescu és hogy a kormánynak szándékában van-e kiadni őt. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy felelős állásánál fogva nem tehet nyilatkozatot sem Mandacescu bűnösségére, sem a kiadatására vonatkozólag és azt tanácsolta a diákoknak, hogy maradjanak nyugton, mert tüntetésekkel és népgyűlésekkel csak rossz szolgálatot tesznek az ügynek. Mandacescu kiadatásáról egyébként a miniszter szerint nem lehet szó, mert romániai állampolgár.

A bukaresti egyetemi hallgatók központi bizottsága tegnap esti értekezletén elhatározta, hogy április hetedikén Bukarestben nyilvános népgyűlést tart, amelyen a szónokok és a népgyűlés szolidárisnak fogja vallani magát Mandacescuval és követelni fogják az elene indított vizsgálat gyors befejezését.

A munkanélküliség áldozata

Öngyilkosság kölcsönkért revolverrel

Ma éjszaka tizenegy óra tájban a nagytemplom előtt posztoló rendőr fegyverdorrenésre lett figyelmes. A lövés az Emlékkert felől hallatszott. A rendőr a hang felé sietett, átkutatta a kertet s az egyik bokornál, a padon egy fiatalembert pillantott meg. Az illető a kezében revolvert szorongatott s a hozzáintézett kérdésekre elmondta, hogy mellbőltötte magát.

A rendőr nyomban a mentőkért telefonált. Pár perc alatt kivonultak a mentők és első segélyben részesítették a sok várt vesztett, elalélt fiatalembert s azután beszállították a városi kórházba. Azonnal ápolás alá vették, bekötözték az erősen vérző sebet.

Az öngyilkosjelölt nemsokára eszméletre tért s ekkor Hortobágyi Ernő dr ügyeletes rendőrfogalmazó kihallgatta. A sebesült előadta, hogy Kopjári László a neve, 24 éves géplakatos, a Piac-utca 10. számú házában lakik.

Tettének okául azt vallotta, hogy a munkanélküliség miatt akart megválni az élettől. Már hónapok óta nincs állása, nem kapott munkát. Pénze elfogyott, nem akart éhenhalni, inkább az öngyilkosságot választotta. Kölcsönkérte egyik barátjától a revolvert s azzal eltávozott lakásáról. Egy darabig az utcán sétált, majd bement a kertbe s mellbőltötte magát. A golyó a tüdije mellett hatolt a testébe.

Kopjári László állapota válságos.

Pilóta-katasztrófák

Borzalmas szerencsétlenségek

Párisból táviratozzák: A Mourmelon-Le-Grand repülőtéren ma délután el kellett indulnia Testulat főhadipilótának Avigny mechanikus társaságában. Az Oublier? . . . Jamais! . . . (Elfelejteni soha!) fölírású biplánon foglaltak helyet, hogy a gépet Verdünbe vigyék. Induláskor minden rendben volt, a motor kitünően működött és a repülőgép csakhamar elhagyta a katonai aerodromot és a szomszédos országot felé haladt, hogy annak a mentében tegye meg az utat. A repülőtér szélén egy kisebb mint egy nyolc méter magas vastorony emelkedik, amelyre széljelző készüléket helyeztek.

Amikor a pilóta e vastorony közelében repült, hirtelen szélaramlat támadt, amely azzal fenyegette, hogy odasodorja a gépet a toronyhoz. Hogy ezt kikerülje, Testulat kénytelen volt a kormányt váratlanul és igen hevesen megrántani. Hogy ezután mi történt, nem volt megállapítható. Talán a kormány nem engedelmesskedett, vagy a pilóta hajtotta végre rosszul a szükséges manővert: elég annyi, hogy a gép teljes sebességgel nekivágódott a vastoronynak. Az összeütközés pillanatában a benzintartó széttörtött és a benne levő hetven liternyi benzint a pilóta mögött üllő mechanikusra ömlött. Ugyanebben a pillanatban a benzint fölrobbant és a szerencsétlen mechanikusnak az egész teste égni kezdett.

E borzalmas pillanat után még rémesebb látvány következett. Az összeütközés pillanatában a pilóta kiesett a gépből, ám az egyik lábával beleakadt a biplán drótjai közé és ott függve maradt. Az égő benzint csöppenként ráhullott a testére, amely szintén égni kezdett. Mire a gép a földre jutott, a mechanikus már halott volt, de a pilóta, noha a lába eltört, a koponyája is megrepedt és szörnyű égett sebeket szenvedett, még eszméletlenül volt és borzalmasan kinlódott. Beszállították a kórházba, ahol néhány órai agonizálás után meghalt.

A repülőgép, amely teljesen rommá zúzódott, a hadi aviatikához tartozott és mint mondtuk, az Oublier? . . . Jamais! . . . fölírás viselte, ami a francia repülőgépek jellemzője s nyilván a francia-német háborúra és a revánsra vonatkozik.

A másik szerencsétlenség szinte ugyanabban az órában a reimsi repülőtéren történt. Jules Vedrines öccse, Emil, aki maga is kiváló pilóta, a buc-i aerodromból repült Reimsba, ahol azonban ki kellett cserélnie aeroplánjának a szárnyait. Ez meg is történt és a pilóta éppen az új szárny szerkezetet akarta kipróbálni, amikor a szerencsétlenség elkövetkezett. Vedrines mintegy harminc méteres magasságba emelkedett és mindaddig baj nélkül repült, mignem egy fordulót kellett csinálnia. Ebben a pillanatban a gép az oldalára bukott és noha a pilóta szemmel láthatóan iparkodott ismét urrá lenni repülőgépén, az egyensúlyt nem sikerült megtalálnia és az aeroplán a kilőtt nyíl gyorsaságával zuhant a föld felé.

A jelenlévők nyomban odarohantak a géphez, amely borzalmas látványt nyújtott. A pilótának a teste valóságos összeütközésszerűen a gép alatt és jóformán minden testrésze összetört, amikor Vedrines nagynehezen kivették a gép alól, még élt, de mire az odahívott katonáorvos megérkezett, már meghalt.

Foulard-selyem 1 kor. 15-től méterenként blousoknak és ruháknak Franko és már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték azonnal. G. Henneberg, a német császárnő udvari szállítója Zürich.

Fióközlet: Arany János-utca 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fióközlet 732. Főüzlet 11-57.

Beszámoló a Vasárnapi Munkásképző 1913—14. évi működéséről

Debreczen kulturintézményei között a már több évi munkásságra visszatekintő és kitünően vezetett Szabad Iskola mellett, kitünő hivatást tölt be az Országos Vasárnapi Munkásképző debreczeni bizottsága. Míg a Szabad Iskola előadásait a műveltebb közép-osztály számára tartja, a Vasárnapi Munkásképző, amint neve is mutatja, tisztán a munkásság, pontosabban az ipari munkásság műveltségének emelését tartja szem előtt és előadásait a tudományok, művészetek azon köreiből választja ki, melyek a munkásnép érdeklődésébe esnek és amelyeknek tanulságait mindennapi életének és munkájának közepe felé használhatja, eredményeivel életét szebbé, munkáját értékesebbé teheti.

A rendezőségnek gondja van arra is, hogy az előadások színvonala ne maradjon a munkásközönség igényein alul, viszont azon felül sem emelkedjék. Igen bölcsen a munkásság pihenésének idejét, a vasárnap délutánokat használja fel, hogy amíg egyrészt nemes szórakozással a pihenési időt is hasznossá, kamatozóvá tegye, másrészt megóvja, a sajnós, vasárnap még mindig nyitva levő korszakoktól és egyéb hasonló szórakozó helyektől.

A Vasárnapi Munkásképző debreczeni osztályának agilis vezetősége mindent megtett, hogy ezeket a szórakoztató délutánokat mennél vonzóbbá, kedvesebbé tegye. Az előadásokra nemcsak a munkásokat, hanem családtagjaikat is meghívja és programjait művészi zene- és énekszámokkal, szavallatokkal, vetített képek, rajzok és kísérletek bemutatásával igyekszik változatosabbá tenni. És örömmel állapíthatjuk meg, hogy ez a mindössze három éve működő intézmény a munkásnép körében oly népszerűsége tett szert, mint — merjük állítani, semmiféle hasonló intézmény Debreczenben. Ma már köztudottá vált és hivatást tölt be.

A vezetőség a buzgó Sztankay F. Béla elnökkel az élen az elmúlt téli hónapokban tizenhárom szórakoztató délutánt rendezett, valamennyit rendkívül nagy érdeklődés mellett. Valamennyi délután programjának főpontja egy-egy tudományos előadás volt. Sándor László dr. törvényszéki jegyző a mindennapi élet köréből vett jogi problémák fejtegetésével adott jogi oktatást, László Béla felső kereskedelmi iskolai tanár tartalmas előadásában a fizető eszközöket ismertette érdekesen. A természettudományok köréből három előadás merítette tárgyát: Török Péteré, ki a víznek a természetben tett körutját mutatta be népszerűen, Faltin Adolf fővegység a mindennapi kenyér történetét adta elő kísérletekkel az elültetett búzaszemtől kezdve, a sütés különböző módzatáig. Radó Endre dr. gyönyörű vetített képekben mutatta be Amundsennek a déli sarkot felfedező útját és exotikus tájait. Ide sorozhatjuk Vág Lajos utátrafűredi fürdőigazgató vetített képekkel kísért előadását a téli Tátráról. Igen érdekes és felvilágosító történeti előadás volt Hatvani József tanító a babonák világából, Löwy János máv. mérnök vetítettképes előadása a halotthamvasztásról. Hét művészeti előadás is volt a közönség szeme előtt készülő rajzok bemutatásával: Petrovics Emilé a diszitények eredetéről és fejlődéséről és Spolarits Lászlóé az olcsó és művészi öltözködésről. B. Eötvös József születésének százados évfordulóját Csűrös Ferenc dr. emlékbeszédével ünnepelte meg. A márciusi napok emlékére rendezett ünnepi délutánnal zárta be a vasárnapi munkásképző ez évi ciklusát, melyen Sztankay F. Béla tartott hazafias ünnepi beszédet. Karácsonyra mesedélután rendezett a gyermekek számára, melyet az előadott zeneszámokon és meséken kívüli cukorkaosztással tett feledhetetlenné a gyermekek előtt.

Ezeket felül minden szórakoztató délután programján legalább 2—3 zene- és énekszám vagy szavallat szerepelt. Az énekszámok legnagyobb részét a munkásképzővel rokonságot tartó Iparos dalkör szolgáltatta. Elettény Sándor karnagy kitünő vezetésével, azonkívül a Kossuth dalkör Pálffy Lajos és a Reáliskola ifjúsági énekkara Kollventz Rezső vezetésével. A ref. tanítóképző intézet kitünő zenekara Futó József vezetésével készséggel vett részt bármikor a munkásképző kulturális munkájában. Nem lenne teljes a jelentésünk, ha hálával meg nem emlékeznénk Markovits Lajos joghallgatónak hivatással előadott szavallatairól, továbbá Császi Elek ipariskolai tanulóéiról, kik mindketten szíves készséggel állottak bármikor a munkásképző rendelkezésére.

Ha ezen gazdag és változatos előadás sorozaton végigtekintünk és figyelembe vesszük a közönség állandó és soha nem lankadó érdeklődését (néha 500-on felül lepték el a fémipariskola immár szűknek bizonyuló nagytermét), lehetetlen meg nem állapítanunk azt, hogy a Vasárnapi Munkásképző debreceni bizottsága jelentős kulturális munkát végzett, melynek eredményét, egy műveltebb ipari munkásközönség keletkezését kell, hogy meg hozza a jövőre.

Dr. Vág Sándor.

Énszép Debrecenem
*
Méregzöld, selyemharisnyáját, asszonyom,
sárga cipőjének kelyhéből kivirágozva, felvágott kék szoknyájából mérgesen elővillogni én is láttam a korzón. Én is üdvözöltem őt, mint a tavasz diadalmas hírnökét. Igen, most rügyeznek az orgona bokrok az erdőn, most bujnak elő a lilafejű ibolyák a bokrok alján és most rügyeznek a méregzöld selyemharisnyák és a mélabus lila selyemharisnyák a kék és tangószínű szoknyák bokra alatt, tojás-sárga cipők ágain.

Egy darab zöld Nagyerdőt hozott be kecses lábain, nagyságos asszonyom, a korzóra, rikoltozó, vidám színet a rétnék, amely fölött városi emberektől oly távol van. Csodáltam Önt asszonyom, aki nem spórolt a színekkel, mint az orgonabokor, amely zöldesbarna hajtásain viseli rügyeinek világoszöld harisnyáját, vagy mint az ibolya, mely sötét lila ruhájához hordja sötétzöld szárának selyem harisnyáját és nem jött még rá, hogy tojás-sárga töből illik kivirágozni a divatos virágnak piros levelek nyakkendőjével a feje alatt.

A harmónikus színek keverésével annyira hadilábon áll ez a szép debreceni korzó. Brutális szín-disszonanciák verekednek annyi elegáns hölgy toalettjén, nem is beszélve az új formákról, kalap-, bluz-, és szoknyaformákról, amelyek, mint vad kannibálok, jelennek meg az utcán. Becsületes, polgári-fehér csipkés alszoknyák enyhítik a felvágott szoknya divatját, amit — úgy látszik — mindenkinek, nem éppen fess lábunak, vagy elhízott divathölgynek fejvesztés terhe alatt muszáj viselni. És denevér-bluzt viselt minden széles hölgy, amikor ennek divatját fölvetették. Lehet-e akkor az ellen szólni, hogy minél kisebb lábbal topognak az utcán, amál kisebb cipőbe nyomorítják a lábukat, vagy szabad-e siránkozni azon, hogy a szép, elegáns, nőies francia szabású cipőket, ha sportolnak, vagy ha táncolnak, vagy ha sétálnak, a buta formájú amerikai cipők kedvéért detronizálták.

A tavasz már megkocogtatta az ablakot; az élénk színek, a friss formák, a virágok és

madarak elfojtott dühvel várják a divatüzletek és kalaposboltok kirakataiban, hogy mikor vethetik rá magukat „divat!”, „divat!” kiáltással a korzó szépjeire. Mert hát mi is a divat? A felvetett új formáknak és színeknek individuális alkalmazása. Igen, de a divathoz individuumok kellenek. (*)

Debreczen sz. kir. város városi rangjának megünneplése

A Csokonai-kör választmányi ülése

Rendkívül látogatott és élénk érdeklődéssel kísért ülést tartott ma a Csokonai-kör választmánya. Az ülésen jelen voltak: Géresi Kálmán elnöke alatt Boldisár Kálmán dr., Csűrös Ferenc dr., Darkó Jenő dr., János Zoltán, K. Tóth Kálmán, Kardos Albert dr., Kun Béla dr., Márk Endre, Papp Károly dr., Sárváry Lőrinc, S. Szabó József, Tóth Emil dr., Tüdös János dr. és Zoltai Lajos.

A választmány először is a Löfkovits Artur adományaiból kitűzendő pályázatokról határozott. A múlt évről fenmarat 200 koronát a debreceni könyvkötő mesterség történelmének megírására fordítja; az idei 300 koronából pedig egy terjedelmesebb költői elbeszélésre tűz ki pályadíjat. A pályázatok teljes szövege a hét folyamán fog megjelenni a helyi és fővárosi lapokban.

Nagy érdeklődéssel fogadta a választmány egy köri tagnak a gondosan és részletesen kidolgozott beadványát, amely felhívja a kör figyelmét arra, hogy 1915-ben lesz Debreczen sz. kir. városi címének és rangjának kétszázados évfordulója. A beadvány szerzője több eszmét javasol, amelyeknek megvalósítása mind méltó volna a nevezetes év megünneplésére. Így

1. nyissa meg a város magánlevéltárát a történeti kutatás előtt;
2. tegye közzé a magánlevéltár becsesebb okiratait;
3. irassa meg Debreczen monografiáját;
4. rendezzen művelődéstörténeti kiállítását.

A választmány Márk Endre lelkes hangú felszólítása után egyértelműleg kimondotta, hogy az 1915-iki emlékeztetés évet megünneplendőnek tartja, ezt a körülményt már most figyelmébe ajánlja a város tanácsának és közgyűlésének, egyszersmind a kérdés felszínre tartására és a részletes program kidolgozására bizottságot küld ki, amelynek tagjai Géresi Kálmán elnöke alatt Boldisár Kálmán dr., Csűrös Ferenc dr., Kardos Albert dr., Löfkovits Arthur, Márk Endre és Zoltai Lajos. Ez a bizottság, de általában az egész Csokonai-kör a maga munkásságával rendelkezésére van a városnak, ha a felvetett javaslatokat részben vagy egészben meg akarja valósítani.

Élénken foglalkoztatta a választmányt az a felhívás és alapszabálytervezet, amelyet Kenézy Gyula dr. és Kovács Gábor dr. mint a szabadiskola-egyesület vezetői intéztek a Csokonai-körhöz egy Debreceni Közművelődési-Egyesület alakítása tárgyában. A választmány a kérdésnek rendkívül fontossá-gára való tekintettel kiadta a tervezet tanulmányozás és sürgős véleményezés végett egy bizottságnak, melynek tagjai Tüdös János dr. elnöke alatt Bakoss Tibor, Darkó Jenő dr., Kardos Albert dr. és Kovács Gábor dr.

A választmány abból az alkalomból, hogy Pósa Lajos költői működésének 40-ik évét országosan meg akarják ünnepelni, elhatározta, hogy üdvözlő iratot intéz a gyermekirodalom kedvelt művelőjéhez, jubiláris munkáit megrendeli és a fővárosban megindított gyűjtéshez hozzájárul a maga vagyoni erejéhez mért összeggel.

A választmány még ezenkívül elintézt

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereskudónél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

több kisebb ügyet és tudomásul vett számos kedvező jelenséget; így több pénzintézetnek, t. i. az Alföldi Takarékpénztárnak, Debreceni Hitelbanknak, István-gőzmalomnak, Takarékos Hitelintézetnek adományait, amelyekért ez uton is hálás köszönetet nyilvánít a Csokonai-kör.

Caillaux levelei

Egy újságíró olvasta a titkokat

Párisból táviratozzák: Megtörtént az, amire az egész francia közvélemény napok óta izgalommal várt: Boucard vizsgálóbíró kihallgatta Calmette Gaston meggyilkolásával kapcsolatosan a volt francia miniszterelnököt, Barthou-t. Ez a kiváló politikus évtizedes nagy ellenfele Caillauxnak. Utolsó összecsapásuk az volt, amikor Caillaux hatalmas parlamenti beszédével, amelyben Barthou kormányának pénzügyi politikáját bírálta, megbuktatta ellenfelét.

Rendkívül érdekes tanukihallgatás volt Vervoort nevű újságíróé, a „Gil Blas” munkatársáé, aki megjelent a vizsgálóbírónál és elmondta, hogy 1911. szeptemberében Madame Gueydan neki följajánlotta azt az egész bizalmas levelezést, amelyet Caillaux és felesége akkor folytattak egymással, amikor még nem voltak házastársak.

Az újságíró azonban azt felelte, hogy hasonló levelek közlésére a „Gil Blas” nem vállalkozik, de azért referálni fog szerkesztőjének. Ez meg is történt, ám Mortier, a lap szerkesztője, szintén azon az állásponton volt, hogy ilyen eszközöket nem lehet még politikai harcban sem fölhasználni és hozzájárult munkatársának elutasító válaszához.

Páris mindennél jobban érdekli az a kérdés, hogy mit tartalmazhattak Caillauxnak azok a levelei, amelyeknek közlésétől annyira remegett Caillauxné, hogy gyilkosságra vetemedett. Erre vonatkozóan senki sem akar nyilatkozni, noha vannak egyesek, akik nemcsak látták, de olvasták is a kérdéses leveleket. Ezek között van Vervoort is, aki azonban szintén nem akarja ismertetni a leveleket, melyeket pedig sorra olvasott. Az újságíróknak, akik kihallgatása után megkérték, hogy mondjon valamit a titokzatos levelekről, csak ennyit válaszolt:

— Én ígéretet tettem annak idején, hogy ezeknek a leveleknek a publikálását megakadályozom. Ez sikerült is három éven keresztül. Meggyőződésem, hogy ha Calmette birtokában volt ezeknek a leveleknek, nem gondolhatott a közlésükre. Ezek a levelek a lehető legintimebb szerelmi részletekkel voltak tele és én megérttem, ha Caillauxné kétségbeesett arra a gondolatra, hogy ezeket a leveleket a nagy nyilvánosság elé bocsátják.

Irodalom

— Uj magyar nótáskönyvek. Nádor Kálmán jóhirű fővárosi kiadócég egy több sorozatból álló Nótáskönyv vállalatot indított meg. A nótáskönyvek az általánosan kedvelt „Vági zsebre” alakban jelennek meg és a leghíresebb dalszerzők legjobb alkotásait fogják tartalmazni zongorára és énekre. Minden sorozat 10 kötetből fog állani. Az első sorozat két első kötete épen most hagyta el a sajtót. Az első kötet Sas Náci 20 válogatott nótáját tartalmazza, köztük a híres „Keresem az Istent”, „Csaplárosné csokolom a csókos száját”, „Ahol két szív elbucszik”, „Erdő szélén nagy a zsvaj, lárma”. A második kötet Kondor Ernő 20 válogatott nótáját tartalmazza, köztük a híres „Badacsonyi csárdás”, „Sárka, kis szentem”, „Csel! csall!”, „Sárgarépa, kukoricacsó”. A szebbnél-szebb nótákat tartalmazó, rendkívül izléses, színes keménykötésű zsebkönyvecskék 2 koronájával kaphatók a kiadónál Nádor Kálmán Budapest, Károly-körút 8. sz., vagy bármely kottás és könyvesboltban. Az első sorozat újabb 4 kötete május hó 1-én jelenik meg. Tartalmukat annak idején ismertetni fogjuk.

Színház

* **Vasárnap két előadás.** (A színházi iroda jelentése.) Mint minden vasárnap, úgy ma is két előadást tart a színház. Délután, mérsékelt helyárakkal Heltai Jenő óriás sikerű darabja, „A Tündérlaki leányok” kerül színre. Este rendez helyárakkal kisbérletben, Martos és Huszka bübájós zenéjű és igen poetikus meséjű operettje, a „Gül-Baba” kerül előadásra. Mindkét darabban az esti személyzet illetve az eddigi előadások személyzete játszik ezuttal is. Jegyek mindkét előadásra válthatók a pénztárnál.

* **„Timár Liza.”** (A színházi iroda jelentése.) Bródy Sándor pompás új darabjának eddigi két előadását telt ház nézte végig, úgy a pénteki bemutatón, mint a szombati második előadáson. Hétfőn, vagyis 6-án kerül színre harmadszor a nagy író páratlan sikerű műve harmadszor és pedig C. bérletes előadásban.

* **A „Drótostót.”** (A színházi iroda jelentése.) Keddre, április 7-ikére tüzte ki a színház Lehár egyik legkedvesebb és legszebb zenéjű operettjének a „Drótostót”-nak a felújítását. Tudvalevő, hogy ez volt az első Lehár-premier, amelynek Magyarország az első, igazi nagy sikere volt. Ekkor tudtuk meg jóformán, hogy külföldön élő hazánkfia milyen nagy ember. A „Drótostót” pompás mulatózó szövege és igazán csodás zenéje, mindig friss marad és a közönség mindig szívesebben veszi, mint egyes, gyenge és kevésbé élvezhető újdonságot. Pfefferkorn Rónai Imre játsza, akinek ez egyik legkiválóbb szerepe. A többi főszerepeket Borbély Lili, V. Márkus Angela, H. Serfőzi Etel, Payer Margit, Szalai, Madas, Sz. Nagy, Oláh stb. játszik. A felújítás A) bérletes lesz.

— **Akinek rossz a gyomra, az kedvetlen,** levert, végül pedig munkára teljesen képtelen lesz. Van azonban egy mód, melynek segítségével kikerülhetjük ezt a bajt, vagy megszabadulhatunk tőle. Használjuk a már egy emberöltő óta ismeretes természetes **Ferencz József** keserűvizet. Robert tanár, a barcelonai kir. orvosi akadémia elnöke kijelentette, hogy a **Ferencz József** víz rendkívül hasznos háziszor, ha arra van szükség, hogy az emésztőcsatornát kora reggel enyhén hatós hashajtószerezrel kiöblítsük. Minden gyógyszerárban, drogériában, fűszerkereskedésben kapható.

Caillauxnét elítélték

Büntetése: egy rózsacsokor

Érdekes esemény játszódott le csütörtökön délután hat órakor a szegedi Berlitz nyelviskolában. A nyelviskola praktikus professzorai ügyes módját eszeltek ki annak, miként lehet összekapcsolni a hasznost a mulatózóval, midőn az aktuális **Caillaux-ügy esküdt-széki főtárgyalását** toborozván. És ami a legérdekesebb, az egész főtárgyalás *francia nyelven folyt.* Volt aki tökéletesen, volt aki kissé akadozva beszélte Molière nyelvét, de mindenki tudása legjavát nyújtotta s minden szereplőn meglátszott, hogy a szóban forgó ügyet alaposan tanulmányozta.

Az elnök **Jakab Dávid** professzor volt, mellette a szavazóbírák szerepét **Lengyel Géza** és **Ditrói Nándor** dr. töltötték be, jegyzőként **Horváth Lajos** tanár működött.

Az elnök (ki tisztét mindvégig feltűnő precizitással töltötte be,) először is felhívta a leginkább hölgyekből álló nagyszámú hallgatóságot a komoly viselkedésre, mire a két csendő, **Schäffer Mici** és **Reich Jolán** bevezette a vádlottot, **Mme Caillaux-t**, kit **Holezer Dánielné** személyesített. Ekkor az elnök föltette az azonossági kérdéseket, megvilágította a tényállást s megkérdezte a vádlottat, hogy bűnösnek érzi-e magát és hogy miért vásárolta a browningot.

Mme Caillaux válaszában kifejti, hogy bűnösnek érzi ugyan magát, de a revolvert csak azért vette, hogy botrányt csináljon s ezáltal bírja rá Calmettet a férje elleni hajsza befejezésére. Lehet, hogy vétkes a törvény, a társadalom szempontjából, de — mint-hogy tettének rugója a hitvesi szerepét volt, — vannak enyhítő körülményei is cselekedetének. Férjét talentumnak tartja s ha politikailag lehetetlenné tették volna a levelek publikálásával, az Franciaország kárára lett volna; tettének rugójaként tehát hazaszerezete is működött.

Az egyik szavazóbíró (**Ditrói dr.**) kérdéseire **vádlott** elmondja, hogy revolverét a muffsába tette, hogy ne lássák mi van nála s csak azért fogta rá Calmetterre, mert elvesztette önruralmát, — az elnök kérdéseire pedig előadja, hogy tettét előre nem fontolta meg, valamint hogy a publikált levélben intimítások nem voltak ugyan, de joggal félhetett, hogy a következőkben majd lesznek.

Tanuként hallgatták ki ezután **Henry Bernstein-t** (**Schäffer Ila**) és **Etradere** hercegnőt (**Gerle Jenőné**).

Most az **ügyész**, a procureur général (**Schöntag Alfréd** professzor) tartotta meg tartalmas vádbeszédét. Szerelmről beszél a vádlottot — úgymond — s revolvert vásárolt, gyengéd érzelmeket emleget s embert ölt. Ne hagyják az esküdtek magukat érzelmek emlegetésével, könnyekkel befolyásolni, higgyék el, előre megfontolt szándék vezette **Mme Caillaux** kezét. A férj politikai pozíciója volt megrendülve s azt kellett visszaállítani. — Ismertette a **Rochette**-ügyet és **Caillaux** szerepét benne, fejtegette, hogy az újságírónak joga van politikai elvei mellett harcolni tisztességes eszközökkel, azt pedig nem lehet a „**Figaró**”-ról feltenni, hogy politikai célokért női becsületbe gázolt volna. Mentő körülményt nem talál, a vádlott bűnös, szigoruan el kell őt ítélni.

Úgyes védőbeszédet mondott erre az egyik **védő** (**Szakáll Zsiga**), fejtegetvén, hogy szánandó, szerencsétlen nő **Mme Caillaux** és nem gonosz s kéri az esküdteket, mentsék fel őt. A másik **védő** (**Tonhäuser Aranka**) azt vitatja, hogy **Caillauxné** méltán tarthatott attól, hogy a **Figaró** intim leleplezéseket közöl, minthogy köztudomású, hogy **Calmette** az ellenpárt részéről meg volt vesztegetve. (A „megvesztegetés” szóért **elnök** rendreutasítja őt, általános derűtlenség közt.) **Védő** nem látja be, hogy a szándék előre megfontolt volt, kéri az esküdteket, hogy az enyhítő körülményeket figyelembe véve, mentsék fel a vádlottat.

Az utolsó szó újra az **ügyész** illeti, ki felhívja

Apollo

VASÁRNAPTÓL SZERDÁIG

Göre Gábor

Lependi bíró ur budapesti kalandozásai

Durbints sógor

és a

Kátsa cigány

társaságában.

Mulatózó komédia 3 részben.

Ezt megelőzi:

„A milliomos urfi”

Nordisk vigjáték 4 felvonásban.

Főszereplő:

ELLEN AGGERHOLM

a legszebb filmművész nő
nadrágszerepben.

== Rendes helyárák. ==

Legközelebb: a filmrejtély

!! FÉLTTESTVÉREK !!

teljes bemutatása, a helyes megfejtéssel együtt.

az esküdteket, hogy ne engedjék magukat érzelmeikkel befolyásolni, mondjanak szigorú és igazságos ítéletet.

Végre az esküdtek visszavonulnak, aztán újra elfoglalták helyeiket s kimondják, hogy Caillauxné bűnös ugyan, de vannak enyhítő körülmények is tetteiben.

Erre aztán a bíróság mondott ki egy oly ítéletet, amely az esküdtszéki gyakorlatban példátlanul áll. Az ügyesen rendezett este szellemes csattanójaként kimondotta az elnök, hogy a bíróság a vádlottat, Holczner Dánielét egy gyönyörű kis rózsacsokor elfogadására ítélte.

Halálos baleset egy szoboszlói gőzmalomban

A főmolnárt darabokra tépte a lendítőkerék

Borzalmas balesetről tett jelentést ma reggel a hajduszoboszlói rendőrség a debreczeni kir. ügyészségnek. A hajduszoboszlói Ungár-féle gőzmalomban az egyik lendítőkerék darabokra tépte a főmolnárt, aki szörnyethalt.

Ungár József dr. ügyvéd tulajdonát képezi a gőzmalom, melyben Molnár Gergely 36 éves szoboszlói lakos mint főmolnár volt alkalmazva. Tegnap délnél 12 és 1 óra között nagyobb mennyiségű lisztet őröltek a malomban. Sürgős volt a munka s ezért déli pihenőt sem tartottak.

Molnár Gergely főmolnár a transzformátor-kamrában dolgozott, midőn észrevette, hogy a transzmisszióról leesett a szij. A főmolnár a főtengelyt tartó kőoszlopok közé sietett, hogy a szijjat feltegye a kerekre; azelőtt többször megcsinálta már ezt a műveletet s így nyugodtan fogott hozzá most is a munkához. A lendítőkerék gyors mozgásban volt s a főmolnár így próbálta a szijjat feltenni, de vesztére, mert a szij odaszorította ruháját a tengelyhez s következő pillanatban Molnárt elkapta a lendítőkerék. A transzformátor a szerencsétlen embert a szó szoros értelmében szétszakította. A kerek oly gyorsan forogtak Molnár testével, hogy va-

lóságos porfelhő kerekedett. Erre lettek figyelmesek a munkások.

A gépet nyomban megállították és megpróbálták segíteni a főmolnáron, de ez már halott volt. A kerek a leszakították a kezét, alábát, két oldalbordája betört, azonkívül agyrázkódást is szenvedett. A felismerhetlenségig összeroncsolt holttestet darabokban vitték ki a kamrából.

Hajduszoboszlóról a rendőrség csak ma reggel tett telefonon jelentést a debreczeni kir. ügyészségnek. Miután súlyos gyanúok merültek fel arra nézve, hogy a szerencsétlenség bűnös mulasztás következtében történt, a kir. ügyészség elrendelte Molnár holttestének felboncolását és a helyszíni szemle megejtését. Ezeknek foganatosítása végett Ferenczy Tibor dr. ügyész és Horváth Arthur dr. törvényszéki orvos ma délnél Hajduszoboszlóra utaztak.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, április 5-én a következő sorrendben tartják meg az istentiszteleteket: A Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban prédikál Pánczél Jenő s.-lelkész, ágendázik Farkas János s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, az Árpádtéri templomban Uray Sándor lelkész, d. u. 3 órakor Kovács János vallásoktató-lelkész, az ispotályi templomban Polgár Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásánár. — Vasárnap délután öt órakor a főiskolai oratóriumban vallásos-estély lesz.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Somogyi Pál hittanhallgató prédikál, a liturgiát végzi és passiót olvas Materny Lajos főesperes.

— **A trónörökös Münchenben.** Bécsből táviratozzák: Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös husvét hétfőjén este Miramareből Münchenbe utazik a bajor királyi pár meglátogatására. Felesége, Hohenberg Zsófia hercegnő erre az útjára nem kíséri el. A hercegnő gyermekeivel ugyanazzal a vonattal utazik el Miramareből és Szalzburgig kíséri a trónörökös, onnan pedig Linzen és Budveison át Konopistba megy. A trónörökös udvarmesterével, Rummerskirch báró udvari tanácsossal kedden érkezik Münchenbe és a királyi palotában száll meg. Két napig ott tartózkodása alatt a király díszbédet ad tiszteletére, azonkívül színházi díszelőadás lesz és fogadással egybekötött vilásgreggeli. Velics osztrák és magyar követnél. Szerdán este utazik el a trónörökös és Konopistba megy, ahol hosszabb ideig marad családja körében.

— **Fejérváry Géza báró állapota.** Bécsből jelenti, hogy Fejérváry báró állapota változatlan. Az éjszakát jól töltötte és ma fölkel az ágyból. Herczel báró megvizsgálta és úgy találta, hogy állapota nem rosszabbodott. Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös érdeklődött a beteg hogyléte iránt.

— **Térffy Gyula dr. miniszteri osztálytanácsos előadása.** Ma délután négy órakor folytatta előadását az új perrendtartásról Térffy Gyula dr. miniszteri osztálytanácsos. Nagy értékű előadását mindvégig nagy érdeklődéssel kísérte a hallgatóság.

— **A fiatakorok felügyelő hatósága** a városháza nagy tanácsstermében holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja teljes ülését.

— **Az érmelléki esperes lelkészi beiktatása.** Vég József érmelléki esperesnek, mint újonnan megválasztott érmihályfalvai lelkésznek beiktatása holnap, 5-én azaz vasárnap lesz. A beiktatásra, amelyre az egyházközség és az egyházmegye is nagy ünnepélyességgel készül, Debrecenből a kerület részéről átmegy Baltazár Dezső dr. püspök, Márk Endre udvari tanácsos, egyházkerületi és kollégiumi ügyész, Lencz Géza dr. tanár és még igen sokan. Degenfeld József gróf elfoglaltsága miatt akadályozva van abban, hogy a beiktatáson részt vehessen.

— **A nyiregyházi törvényszék új elnöke.** Jelentették, hogy a király az igazságügy-miniszter előterjesztésére Szakolcza y Lajos kir. ügyészt, az aradi kir. ügyészség vezetőjét nevezte ki a nyiregyházi kir. törvényszék elnökévé. Az új törvényszéki elnök egy aradi újságíró előtt a következőképp nyilatkozott kinevezéséről:

— Nem volnék őszinte, ha azt mondanám, hogy nem örvendek nagyon ennek az előléptetésnek, mert úgy érzem, hogy munkásságommal, mint a nyiregyházi törvényszék vezetője, hasznára lehetek a magyar igazságszolgáltatásnak, a nagyközönségnek. Nagy ambícióval, teljes munkakedvvel készülök ahhoz, hogy új hivataltomat elfoglaltam és hogy ott eredményeket érjek el.

A nyiregyházi törvényszék új elnöke hó közepén foglalja el hivatalát.

— **Törölt és új főrendek.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a főrendház a főrendek jegyzékéből törölte Grujic Mihály károlyvárosi szerb püspök, gróf Somssich Imre főrendházi tag nevével elhalálozás folytán, továbbá a főrendek jegyzékébe felvette Baltazár Dezső debreceni püspök, Benedek Sándor közigazgatási bírósági másodelnök, dr. Plósz Sándor, dr. Tomasi Miklós, Bujánovich Sándor, Pranger József és báró Hatvany-Deutsch Béla nevével, végül kimondotta, hogy báró Majthényi Otmár örökös főrendházi tag tagsági joga vagyoni képesítés megszünte miatt szünetel.

— **Az amerikai halászközösség katasztrófája.** Newyorkból táviratozzák: A New-Foundland gőzös katasztrófájáról csak kevés új hír érkezik. A Bell-Aventura gőzös kapitány drótalan táviratban jelenti, hogy hajóján van a New-Foundland legénységéből kilencvenöt ember és negyvennyolc holttest. A Stefano gőzösről két menekült van és öt holttest. — **New-Foundland hetvenhét emberét végre elveszítettnek kell tekinteni.** A Bell-Aventura kapitánya azt is táviratozza, hogy száz tengeri mérföldnyire van St.-Johns kikötőjétől. de a viszonyok miatt nem hiszi, hogy három nappal előbb elérje a kikötőt.

— **Nagyszabású sláger-műsor** kerül ma, vasárnap, bemutatásra az Urániában. Csak ma látható.

Főzzön ma

karfiollevest.

(5 személynek.)

Szépen megtisztított karfiolt 1 1/2 liter gyengén sózott vízben majdnem puhára főzzük. Azután ritka rántást készítünk, melyet a leszűrt karfiolléval felöntünk, három Maggi-féle kockát adunk hozzá és felforraljuk. Végül a karfiollérszakat belerakjuk és a levesbe esetleg még egy tojást habarunk.

Meg fog róla győződni, hogy a

MAGGI féle kockából,

abja 5 t,

előállított húsleves a hamis leveseknek erőteljes, jó ízt ad.

Knellp plébános a nemes emberbarát

csak azért engedte nevé a Kathreiner-féle Knellp malomkővet a kapcsolatba hozni, mivel a Kathreiner jószág, egészséges és igazán népszerű itál.

Vigyázat a mai drága időkben: a Kathreiner 23 év óta mindig egyforma olcsó, ára sohasem emelkedett.

10 Ritérés csomag Kathreiner 20 csészére elegendő.

A KÖZELGŐ HUSVÉT (PÉDS) alkalmából n. b. figyelmébe ajánlom

FÜSZER- és GSEMEGE-ÁRUIMAT.

Elsőrendű minőségű áruk igen jutányos előnyárral !!! !!! !!!

Árjegyzékkel készséggel szolgálom. N. b. rendelvényeit kérve, kiváló tisztelettel:

U L L M A N N S A L A M O N

— **Negyven új tábornok.** Hír szerint májusban negyven ezredes tábornokká léptettek elő.

— **Házasság.** Pávay Vajna Ilona urhölgy ma tartotta esküvőjét Budapesten dr. Sztanczer János budapesti ügyvéddel. A polgári esketésnél Angyal József miniszteri tanácsos és Böhler Antal, József kir. herceg udvari titkára szerepeltek tanuként. Az esküvő alkalmából Debrecenben sokan keresték fel szerencsekívánatukkal Pávay Gyula debreceni rendőrbiztost, a fiatal asszony édesapját.

— **Debreceni kiscigák bajai.** A legeltetési szabályrendeletnek van egy ősi szakasza, mely kimondja, hogy az erdőn csak az legeltethet, akinek a városterületén háza és kaszálója van. Husz kiscigáka, akiknek csak kaszálójuk van, erdei legeltésre jogosító cédulát váltottak a városnál és kihajtották az állataikat legelni. Egy erdőőr rájött a turpisságra és feljelentette a gazdákat, akiket ma dr. H. Kiss József rendőrfogtalmazó erdei kihágás címén 2—100 korona büntetéssel sújtott. A gazdák belenyugodtak az ítéletbe, de most elhatározták, hogy kérvényt adnak be a tanácshoz, hogy az ősi szabályrendeletet változtassa meg a tanács.

— **Az Uránus művészeinek bucsufellépte.** Egy héten át szórakoztatták kedves mókájukkal, csodás akrobata produkcióikkal a Williams és Eros akrobata-csoport és Conrady Marietta 5 élő idomított kutyáival, akik ma tartják utolsó bucsu-fellépésüket. 3-tól 5-ig mérsékeltlen leszállított, 5-től rendes helyárak.

— **A Rochette-ügy.** Párisból táviratozzák: A kamara 342 szavazattal 141 ellen elvetette Delahaye ellenjavaslatának prioritását, amely kimondja, hogy Monist és Caillaux tisztviselő megvesztegetése miatt bíróság elé állítsák. — Renard és Darjac képviselők napirendi javaslatát, amely a Rochette-bizottság megállapításait tudomásul veszi és a pénzügyi körök bejelzését a politikába, a politikának pedig az igazságszolgáltatásba, eliteli és hangsúlyozza a parlament inkompatibilitásáról szóló törvény megalkotásának szükségességét, valamennyit 488 szavazattal elfogadták. Colly pótiavaslatát, hogy a Monis, Caillaux, Fabre, Briand és Barthou ellen hangoztatott vádakokat az illetékes fórum elé vigyék, 359 szavazattal 103 ellen elvetették.

— **Ujabb följelentés az abbáziai játékbank ellen.** Fiuméből jelentik: Az abbáziai játékbank ellen több följelentés érkezett a trieszti helytartósághoz. A följelentések azt panaszolják, hogy a kaszinó helyiségeiben a tilalom ellenére hazárdjáték folyik. Egy pesti mérnök pedig arról értesítette a trieszti helytartóságot, hogy egy délután billiárdjátékon ezeröttszáz koronát veszített. A trieszti helytartóság a voloscai rendőrséget bízta meg a nyomozással és annak kiderítésével, hogy tényleg folyik-e hazárdjáték a kaszinóban. A nyomozásról tett jelentések alapján a trieszti hatóság megszüntette a játékbank ellen a további eljárást azzal, hogy bár a játékban sokat lehet veszíteni, a kaszinónak az osztrák belügyminiszter működési engedélyt adott, a belügyminiszteri döntéssel szemben pedig nem tartja magát illetékesnek a játék minőségének kutatására.

— **Előntött vidékek.** Bodrogkisfaludról táviratozzák: Bodrogkisfalud, Tokaj, Sátoraljaihely és Balsa között a Tisza és Bodrog által közrefogott tizezer hold kaszáló és legelő most már a harmadik évben valóságos tenger képét nyújtja. Ez a terület 1912. szeptember óta a mai napig talán három hónapig sem volt ármentes és az idén már kora tavasszal akkora volt az áradás, mint az elmúlt években. Hivatalos jelentés szerint március 27-én a Tisza vízállása Tokajnál hatszázhetven centiméter és áradó, a Bodrogé Ladmáznál 607 centiméter és erősen áradó. Növeli a lakosság rémületét, hogy míg azelőtt a tavaszi áradás négy-öt napig, legfőképpen egy héttig tartott, addig az idén már február végén beállott. A nyári áradások, ha nagy ritkán voltak, egy-két nap alatt elmúltak, míg 1912-ben az őszi áradás három hónapig, tavaly pedig a nyári és őszi áradás öt hónapig tartott. Az a terület, amely azelőtt Tokaj, Bodrogkeresztur, Bodrogkisfalud, Szegi, Olaszliszka, Kenéz, Zalkod és Timár községeknek az állattenyésztéshez a jó kaszálót és az első osztályú legelőt adta, már harmadik esztendőre iszapos árhullámok alatt veszendőbe menő földdarab. Az érdekelttség nagyrésztben hegyaljai lakosság és szőlőtulajdonosok, akiket a szőlőhegyi csapások — hiszen 1904. óta mindössze három jó szüret volt — ugys nagyon megkárosítottak.

— **Ellen Aggerholm az Apollóban.** „A milliomos urfiban” lép föl ez a filmművész, aki frappirozó szépségén kívül, azon a réven is világhírűvé vált, hogy Valdemar Psilander miatta lett hűtlen hitveséhez és családi tűzhelyéhez. Ellen Aggerholm „A milliomos urfi” című négyfelvonásos vígjáték címszerepében ragyogtatja világhírű szépségét és egyben nagyra hivatott alakító képességét. A művész ebben a nadrágszerepében egy fiatal suhanc kalandjait tárja elbénk, elragadóan bájos jelenetekben. Az Apollónak ma fényes és grandiózus premierje lesz, mely méltán fogja kivívni a publikum legteljesebb elismerését.

— **Öngyilkos elmebeteg.** Tegnap este özvegy Kovács Józsefné, 46 éves elmebajos kenyérsütő Busi-utca 13. szám alatti lakásán kendőt hurkolt a nyakára s megfojtotta magát. Ma reggel az udvarbelieknek feltűnt Kovácsné távolmaradása. Bementek a lakásába s ott találták az ágyon a megfulladt asszonyt. Jelentették az öngyilkosságot a rendőrségnek, ahonnan Szilvássy Béla detektívet küldték ki az öngyilkosság tényének megállapítására. Özvegy Kovácsné este fél 10 órakor megállította a faliróját, lefeküdt az ágyába és fejkendőjével megfojtotta magát.

— **A csecsemő elválasztása** gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen ezért az anyának melegen ajánlható, hogy kis gyermekének az elválasztás kezdetén szopóívében naponta egyszer, csakis vízzel felforralva, egy kis Nestlé-lisztet nyújtson. Lassanként aztán két, három sőt több ily étkezést is adhat, mire az elválasztás minden nehézség nélkül megtörténik, a gyermek szépen fejlődik és gyönyörűen gyarapszik. — Próbadozókat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 32. P.

— **Legfinomabb angol gyapjuszövetek** pártievétl folytán egy komplett férfi-öltönytnek való 12 koronától 24 koronáig. Kupfer és társánál, Széchenyi-u. 1. sz.

— **A zsebtolvaj vasuti tiszt.** Mint közöltük, a fővárosi rendőrség tegnap letartóztatta Faludi Béla nyugalmazott máv. tisztet, aki a gyorsvonatokon zsebtolvajlásokat követett el. Faludi Béla után Debrecenben is nyomoztak az ősszel az államrendőrség emberei. Az akkor ismeretlen nevű gyanúsítottat a szemléleírás alapján felismerte Weisz Ignác, a Széchenyi-mulató tulajdonosa, aki előadta még, hogy Faludi innen Máramaroszigetre szokott utazni, egy urral. Abban az időben azonban még nem tudták megállapítani a tettes kilétét, de a Weisz által bemondottak elősegítették a nyomozást az eredményhez.

— **Haláragázolt munkások.** Zircből táviratozzák: Eplény mellett ma hajnalban vasuti elgázolás történt, amelynek két halottja és több sebesültje van. A hajnali tehervonat ugyanis az eplényi mélyedésben elütött egy munkás-teherkocsit. Az összeütközés következtében két ember meghalt és több ember megsebesült. A sebesülteket a zirci kórházba szállították.

— **Magyar filmmel agítálnak ellenünk az oláhok.** A „Sárga csikó”, amelyet nem a legszerencsésebb omenek között vettek föl Kolozsvárt, ugylátszik mégis elkerült külföldre. Bukarest egyik mozijában vetítették vászonra a magyar filmet, amelyet a kolozsvári színészek játszottak el. Bukarestben azonban felette rossz reklámnak a magyar márka, amin csodálkozni sem igen lehet, hiszen a kulturliga botrányoktól hangos népgyűléséről csak most olvashattunk gyönyörű sorokat. A magyar milliót nem tudták eltüntetni a filmről a bukarestiek, hát legalább a színrehozatalt garnirozó reklámokban fordították ki az igazságot. A „Bukaresti Magyar Ujság” írja, hogy a plakátok alá ezeket a naiv és együgyű sorokat nyomatták oda a bukaresti mozi: Romanul unui roman ardelean nevinovat! Miscetor! Zguduito! Tragic! Tragicus! A bukaresti magyar a következőket fűzi hozzá ehhez: Főlöleges mondanunk, hogy a Vlajku-mozi pompás üzletet csinált. Hiszen erdélyi románnak sanyargatásáról volt szó. Tizenöt évig elítélve lenni ártatlanul a magyar tömlöcökben, melyek a maguk kigyóival, borzalmaival még mindig élénken jelzik egy ázsiai fajnak vadságát, kegyetlenségét, olyan tárgy, amely páratlan vonzóerőt gyakorol a romániai közönségre. És izgatják vele a közvéleményt és senki sincs, aki a lelketlen csalást leleplezni akarná, vagy megakadályozni kísérelné azt, hogy ilyen hitvány módon hintegessék a gyűlölet konkolyát a román társadalomban Magyarország és a magyar faj ellen.

— **Göre Gábor bíró ur** ma vasárnap délután 3 és 5 órakor félhelyárak mellett is bemutatkozik az Apollóban.

— **Nézzé meg a Frank-Testvérek** nyakendő-kirakatát, a megyeház mellett.

URANUS

Korona-Passagó Telefon 3-28.

Ma utoljára

A JÖVEVÉNY

11. Társadalmi színmű 2 felvonásban gyönyörűen színeve.

12. 1. **Zene.**
2. **Grand Morin folyó** Franciaországban, színes természeti felvétel.
3. 4. **AZ Ó KIVÁNSÁGA.** (Koporsószeg) Orosz tragédia 2 felvonásban.

Az öt élő kutya mutatványa.
A kutyaidomítás csodái.
Bemutatja Conrady Marietta

5. 6. **Bernát jó fiu.** Bohózat.
7. **Alegria-csoport mutatványai.** Rendkívül érdekes.
8. **Pupák palackjai.** Kacagató.
9. **EGY LEVÉL KALANDJA.** Nevettető jelenetek.

EROS és PARTNERE
eredeti akrobaták a csuszó asztalon, személyes vendégszereplése.

10. ELŐADÁSOK: ma vasárnap d. u. 3 órától 5-ig mérsékeltlen leszállított helyárakkal, 5-től rendes helyárak. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.

Hétfőn teljesen új műsor.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozija

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

MA VASÁRNAP
Új műsor. — Csak ezen a napon.
A CZIGÁNYVÉR
Orosz dráma 3 felvonásban.

1. **Zene.**
2. **Az ószaki jeges tenger és Szibéria eszki-méi.** Helyszíni felvétel.
3. **Az ünfeládozó indiánus.** Indus dráma.
4. **Titi mint urasági inas.** Bohózat.
5. **Oszkániai állatkert.** Helyszíni felvétel.
6. **Klára névvarlója.** Bohózat.
7. **Fali kalandja.** Rendkívül kacagató.

ELŐADÁSOK kezdete ma vasárnap d. u. 3 órától 5-ig mérsékeltlen leszállított helyárakkal, 5 órától rendes helyárak. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.

Hétfőn — Kedden — Szerdán
április hó 6-án, 7-én, 8-án

COLLETT
a párisi angyal.
Kiváló vígjáték 3 felvonásban.

— **Adományok a pokolgép-merénylet áldozatainak emlékművére.** Sesztina Jenőhöz az emlékmű bizottság pénztárnokához a mai napon a következő adományok folytak be: Dr. Kenézy Gyula ur gyűjtőivén: Dr. Kenézy Gyula 10, dr. Berényi István 5, dr. Radó Vilmos 2, dr. Katly Márton 2, Lemberger Lajos 2 kor., Összesen 21 korona.

Szent-Királyi Tivadar kereskedelmi- és iparkamarai elnök ur gyűjtő ivén: Debreceni első takarékpénztár 500, Szent-Királyi Tivadar 100, Kövy Lajos 50, dr. Nagy Lajos 30, Komlóssy Dezső 30, P. Nagy Árpád 10, Serly Gusztáv 20, dr. Balogh Géza 20, Erdélyi Ferenc „Békéssy” szappangyár igazgatója 10, Haranghy György 5, Verzár Kálmán igazgató 30 kor. Összesen 805 korona.

A csapokerti ref. iskolák növendékei 2 kor. 58 fillér.
Horkay Lajos ref. tanító ur ivén 1 kor. 60 fillér.

Debreceni Lajos ur gyűjtőivén 32 korona.

Rosenfeld Sándor—Meisels Erzsike lakodalmán menyasszonyi tánc megváltása címén 33 korona.

Hazai Általános Biztosító Társaság tisztviselői 12 kor. 60 fillér.

Gajdos István m. kir. dohány jövedéki s.-tiszti gyűjtése 43 korona.

Kádár János pü. min. hiv. 2, Kádár Jánosné 2, Dömök Ilona 1 kor. Összesen 5 korona.

Pajkossy István máv. főellenőr ur gyűjtése 22 korona.

Dobó Béla h. miniszteri számvizsgáló ur gyűjtése 34 kor. 20 fillér.

Kállósemjéni görög-kath. egyház ivén 21 kor. 30 fillér.

Dr. Papp Emil ur gyűjtése Budapest 25 korona.

Mitrovich Elek nagykarolyi görög-kath. esperes ur gyűjtése 35 korona.

Tasnádi Kardos László ur gyűjtése 83 kor. 70 fillér.

Kubek Erzsébet női ip. igazgató gyűjtőivén 13 korona.

Káposztás Imre ref. tanító ur gyűjtő ivén 9 kor. 33 fillér.

Tóth Gyula ur vécselellői jegyző gyűjtése 29 korona.

Gariscsák József ur gyűjtőivén 16 kor. 30 fillér.

M. kir. debreceni pénzügyigazgatóság gyűjtőivén Nagy József ur gyűjtése 42 kor. 90 fillér.

A debreceni homokkerti ref. olvasó-egylet gyűjtése 18 kor. 20 fillér.

Debreceni vásártéri állomás-főnökség gyűjtése 28 korona.

Debreceni m. kir. postahivatal 2. sz. altisztek adománya 6 kor. 80 fillér.

Debreceni m. kir. postahivatal 2. sz. tisztek adománya 22 kor. 60 fillér.

Szabó Lajos hajduhadházi ref. esperes 5 korona.

A debreceni ref. főgymnázium tanári karának adománya 30 korona.

Dr. Horvát Artur törv. orvos Debrecen 10 korona.

Danilovics Elek ny. kir. kuriai bíró 10 korona.

Marnó Gyula rk. h. plébános Nagykálló 2 korona.

Ujhelyi J. József ur gyűjtése Budapest 45 korona.

Dr. Rothschnek Jenő Kolozsvár 5 korona.

Tiszabídi görög-katholikus egyház gyűjtése 54 kor. 50 fillér.

Stefán László máv. ellenőr ur gyűjtése 90 korona.

A kath. népszövetség gyűjtése: Molnár Kálmán szentszéki tanácsos ur ivén 50 kor. 34 fillér.

Csatári Szücs Bertalan ur gyűjtőivén 122 kor. 20 fillér.

A mai napon befolyt adományok végösszege 1787 korona 45 fillér.

— **A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat** Miskolc-diósgyőri mészégetője üzembe jött. Ajánlattal szolgál a Magyar Általános Kőszénbánya r.-t. Budapest, V., Zoltán-utca 2.

— **Akar nevetni?** Nézze meg Göre Gábor bíró urat és társait az Apollóban.

— **Lopás a korcsmában.** Mészáros Mihály debreceni hentes még március 29-én panaszt tett a rendőrségen, hogy az Árpád-terti korcsmák egyikében, ahol mulatozott, ismeretlen tettes ellopta 110 koronáját. Oláh Gyula detektív ma kinyomozta a tettest Szikszai Papp Sándor 20 éves rovtomultu csavargó személyében. Kézrekerült a büntőrsé, aki Rikasi József 26 éves foglalkozás nélküli napszámos. A pénzt a tettesek még akkor éjjel a mulatóhelyeken eldorbézolták. Szikszai ruhát is vásárolt a lopott összegből. A lopást Szikszay Papp Sándor beismerte. Ma este, kihallgatás után a tetteseket előzetes letartóztatásba helyezte a rendőrség.

— **Az Uránia nagymozgóban** ma vasárnap teljesen új műsor kerül bemutatásra, melynek kimagasló szenzációja a „Cigányvér” című 3 felvonásos orosz erkölcs-dráma. Hétfőn ismét új műsora lesz az Urániának.

— **Husvétli lapok,** szoltárok, imakönyvek óriási választékban **Hegedűs és Sándor** áruházában Piac-utca 34.

— **Anyák iskolájában** arra fektetik a legnagyobb súlyt, hogy mivel legyenek a gyermekek akkor táplálva, ha a természetes táplálás az emlőn keresztül megszűnik? Ez iskola egyetlen tanítása, hogy minden anya tudomást szerezzen a **Phosphatine Falières** létezéséről és annak pótolhatatlanságáról. Ki Phosphatine Falières-el táplálja gyermekét, annak fáradozása biztosítva van, mert nincs jobb és értékesebb tápszer.

— **Göre Gábor** Lependi bíró ur, budapesti kalandozásai után, ma vasárnap megérkezett Durbints sógor és a Kátsa cigány társaságában az Apollóba, ahol ma délután 3 órától már fel is lépnek, hogy mindenkit megkacagtassanak mókáikkal. Mennél többen jönnek el őket megnézni, annál jobb kedve lesz Göre Gábornak is, azt üzenté.

— **Kellemesebb meglepetés** nem lehet hölgyek részére, mint az általam készült legújabb szabású egészségügyi halasonthelkúli reform has és csipő fűzők. **Goldstein Karolin** Miklós-u. 5., az „Apolló” mellett.

— **Kalap, nyakkendő, fehérnemű** a legnagyobb választékban **Werner Sándor** uridivat üzletében, a Hungária-kávéház mellett.

— **Horner Arthur bookmaker** Debrecenben, Piac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix-fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

— **Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

— **Az osztályorsjáték.** Az osztályorsjáték mai húzásán
30,000 kornát nyert 90440.
10,000 kornát nyertek: 23790 62080.
5,000 kornát nyertek: 25972 97727 104933.

2000 kornát nyertek: 963 2313 10128 10366 13358 13751 18250 28127 30325 35811 44684 47766 47388 51358 53674 54559 59475 67498 67611 68291 72687 75486 75498 77097 77623 78533 79373 89377 94666 97539 99134 101089 101 633 102700 102710 103343 105136 106238.

1000 kornát nyertek: 2101 3116 3647 10597 14008 14908 16920 19871 20123 23872 28629 31348 35977 42501 46297 47282 55347 58766 61480 62520 63537 63782 64677 66279 69181 69438 70659 72417 44373 75989 77794 79054 81787 8207 84910 87661 89323 90027 90162 91923 93965 94194 96314 101394 101812 105231 105676.

Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő húzás holnap lesz.

A házasság mint életelixir

✱

Azt a misztikus életelixirt, amelyet a titokzatos tudományok adeptusai a „bölcsék kövében” vételek felfedezni, most egy amerikai tudós egy sokkal köznapibb, általánosan ismert, de ebből a szempontból alig méltatott intézményben véli feltalálni: a házasságban.

— Aki soká akar élni, az nőüljön meg, — ajánlja Willco tanár, aki ezen merész állítását statisztikai adatok alapján nyilatkoztatja ki. Tudósunk 1909-ben New-York állam statisztikáját, 1910-ben pedig az Egyesült Államok adatait tanulmányozta át abból a szempontból, hogy hogyan viszonylik a házasságban élők élettartama a nem házasságban élőkéhez képest.

A tanulmány eredményeit a new-yorki közegészségügyi hivatal teszi közzé s egyben kétségen kívül megállapítja, hogy a házasság meghosszabbítja az életet. A férfiaknál még pregnansabban domborodnak ki a házasság áldásos előnyei. Bármelyik korosztályt vizsgáljuk is, a „férjek” halálzási arányszáma kisebb, mint az agglégényeké. Lássunk csak egy pár példát.

Husz és harminc év között 4.2 százalékot tesz ki a nők emberek halálzási percentje, szemben az agglégények 9.6 százalékával.

Harminc és negyven év között a családos emberek 6 százaléka hal meg, míg az agglégényeknél a halálzási arányszám meghaladja a 13 százalékot. Negyven és ötven év között még nagyobb a különbség: a házasságban élők 9.5 százalékával szemben a nőtlének 19.5 százalékkal szerepelnek a statisztikában.

Ötven és hatvan év között már csökken ez a különbség, de a nők embereknek még mindig tizenegy halottal kevesebbük van évenként ezer ember után. Végül hatvan és hetven év között 32 tesz ki a házasságban élők halálzási percentje s 51-et az agglégényeké.

A statisztika számadásait azonban a tudomány csak akkor használhatja fel, ha sikerül a felsorolt tények között egy elméleti kapcsolatot is felállítani.

Amíg ez nem sikerül, addig a statisztika egyszerű enumeráció, vagyis tényeknek vagy eseteknek a felsorolása marad. Indukciót, vagyis tudományos következtetést csak akkor válik, ha megtaláljuk a tények közötti okozati kapcsolatot is. Így a jelen esetben azt a magyarázatot adjuk, hogy a házasságban élők szolidabban, rendezettebb viszonyok között élnek s családjukra való tekintettel tartózkodnak a veszélyes halandóktól, természetes tehát, hogy tovább élnek. Tudományos becse azonban ennek a megállapításnak — épp a fent említett okoknál fogva — már csak azért sincs, mert hisz épp oly joggal mondhatjuk, hogy a házasságban élők „aránylag” rövidebb ideig élnek. Hisz valóban valószínű az a feltevés, hogy a nők emberek elkényeztetik magukat s így rövidebb ideig élnek, mintha nem nőültek volna meg. Hogy a halálzási arányszám mégis az ő javukra kedvezőbb, az tisztán azért van, mert a házasság igájába sokkal több egészséges ember hajtja a fejt, míg a betegek és gyengék nagy része nem meri magára venni a családalapítással járó erkölcsi és anyagi felelősséget.

Látni való tehát, hogy a statisztikának nem szabad döntő fontosságát tulajdonítani mindaddig, míg az okozati kapcsolatot nem leljük meg. E tekintetben Bertillon, a francia statisztikus jó segítségünkre, aki a hivatásnak a halálzási arányszámát tanulmányozva, megállapította, hogy a legtöbbször azok az emberek élnek, akik lehető szigorú felügyelet alatt állnak. És e tekintetből kell a házasság előnyeit is mérlegelnünk. Akire otthon asszony vigyáz, s aki az asszony miatt vigyáz, önmagára, az természetesen tovább él, amit a legjobban az bizonyít, hogy az özvegy vagy elvált emberek halálzási arányszáma sokkal magasabb, mint a nők vagy akár a nőtléneké is. És ez a tétel szolgáltatja egyszersmind a bizonyító erejű kapcsolatot a statisztika felsorolt adataihoz. Most már látjuk, hogy tényleg a házasság hosszabbítja meg az életet: úgy a házasságban élők, mint az özvegygyé váltak nagyobb számban halnak el, mint a nők emberek. Nyilvánvaló tehát a házasság kedvező hatása az élet időtartamra.

A nőkre nézve nem áll fenn egészen ez a kedvező hatás. A 20—30 éves asszonyok többen halnak el, mint az ugyanolyan idős lányok. Ez azonban a

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, omésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipőczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

szülési veszed a korban külön felül már meg mérleg, s ez Az özvegygyé nagyobb les tapasztalható Nem érde gyilkosok ny ményben tehát nyőrei és fájó lyásolják az e

A

azon h kik a kávép csoma val be

meg em 88/2611

TÖ

§ Birá ügyminisztelekkönyv házfelügyelő vitóintézet mélyzet h megtudjuk ma 11 és ugyanennyriai bírói királyi törvénybírói című itélőtáblai tanácsa királyi ítéltől táblai bíróság 184 van lyettes ő ügyészektési cím é rák és ki és itélőtábl

§ Vá Nyikita M barátság egyeki la öreget, h leányt az megtudtá nokság a Nyikita e egy hat e nak s ráh hardt szü akarta y receni t itélte Ny

§ Bü törvényss ügyek k Áprti sértés b elleni erő sége.

Áprti sérlete, Gombos lyos test lás bünt vétsége. Áprti tette, Fo di Gábor

szülési veszedelmekkel magyarázható, amely ebben a korban különösen fenyegeti a nőket. Harmincz éven felül már megint a házasságban élők javára billen a mérleg, s ez a fölény a korral mindig gyarapodik. Az özvegygé vált vagy elvált nők halálózása megint nagyobb lesz, bár nem éri el egészen a férfiaknál tapasztalható százalékot.

Nem érdektelen megemlíteni azt is, hogy az öngyilkosok nyolcvanöt százaléka nem nő. Végeredményben tehát megállapítható, hogy a házasság gyönyörei és fájdalmai valóban életelixir gyanánt befolyásolják az embereket...

A célt

a legjobb kávéitalhoz azon háziasszonyok érik el, kik a „Valódi“ : Franck : kávépótlékot ládikák avagy csomagokban a „kávédaráló“-val bevásárolják.

reg om 88/26119

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Bírák, ügyészek rangsora.** Az igazságügyminiszter elkészítette a bírák, ügyészek, telekkönyvvezetők, fogházgondnokok, fogházfelügyelők, országos büntetőintézetek, javítóintézetek és az igazságügyi kezelőszemélyzet hivatalos rangsorát. A rangsorból megtudjuk, hogy a kuriai tanácselnökök száma 11 és az ítélőtáblai elnökök száma is ugyanennyi. A kuriai bírák létszáma 76, a kuriai bírói címmel és jelleggel fölrüházott királyi törvényszéki elnökök száma 15, a kuriai bírói címmel és jelleggel fölrüházott királyi ítélőtáblai bírák létszáma pedig 11. Itélőtáblai tanácselnök 21 van. A királyi főügyész és a királyi főügyész-helyettesek száma 16. Királyi ítélőtáblai bíró összesen 214 van, míg olyan törvényszéki bíró és járásbíró, akiket az ítélőtáblai bírói cím és jelleg megillet, összesen 184 van az országban. Királyi főügyész-helyettes összesen 14 van, míg azoknak az ügyészeknek száma, akiket a főügyész-helyettesi cím és jelleg megillet, 16. A királyi albirák és királyi alügyészek száma 305. Kuriai és ítélőtáblai elnöki titkár 12 van.

§ **Váltóhamisító nyugalmazott csendőr.** Nyikita Mihály nyugalmazott csendőr benső barátságban élt Erhardt Sándor ötven éves egyeki lakossal. Nyikita 1910-ben rávette az öreget, hogy nősüljön meg. Szerzett is egy leányt az öregnek, de mikor Erhardt szülei megtudták, hogy fiok meg akar nősülni, gondnokság alá akarták helyezni. A nehézséget Nyikita elhárította, és ezért a fáradtságáért egy hat ezer koronás váltót állított ki magának s ráhamisította Erhardt nevét. Mikor Erhardt szülei meghaltak, 1911-ben értékesíteni akarta váltót, de Erhardt fejletette. A debreceni törvényszék ma hat havi börtönrre ítélte Nyikitát, aki felebbezett.

§ **Büntető főtárgyalások.** A debreceni törvényszéken a jövő héten a következő bűnügyek kerülnek főtárgyalásra:

Április 6-án: Tuka Bálint súlyos testi sértés büntette, Volanovszki János hatóság elleni erőszak büntette, Tuka Béla lopás vétsége.

Április 7-én: Gyenes Antal zsarolás kísérlete, Rosenfeld Mór rágalmozás vétsége, Gombos István gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Hajdu Zsófia csalás büntette, Fried Herman v. étkes bukás vétsége.

Április 8-án: Zsiros Bálint lopás büntette, Fodor Mihályné lopás büntette, Komodi Gábor hatóság elleni erőszak büntette.

Április 9-én: Balogh János lopás büntette, Takács Miklós hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége, Boldizsár Sándor súlyos testi sértés büntette.

NYILTTÉR. *)

Felhívás.

Alulírott közhírré teszem, hogy a helyi piacon a Schwartz B. utóda Reiner Mór uridivat és szabóság üzletét 1914. április hó 1-én megvettem.

Felhívom azért a nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket 8 nap alatt annál is inkább jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket nem áll módomban figyelembe venni.

Czeglédy András.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

A betegséget

gyakran követi egy időszak, melyben a lábadozó levertnek érzi magát és a legcsekélyebb megerőltetés is kifárasztja. Ez az állapot úgy gyermekeknél mint felnőtteknél különös figyelmet igényel, nehogy visszacsúszás a felgyógyulás reményét tönkre tegye. A célszerű táplálkozás mellett becses szolgálatot tesz a lábadozóknak a könnyen emészthető Scott-féle csukamájolaj-emulsió, többek között kitűnő étvágyat is kölcsönöz neki. A

Scott-féle emulsió

által tartalmazott finom Lofoten gőzhalolaj, mint egy szer sem, emeli az étvágyat, megszünteti a bágyadság érzését és új vért képez, szóval megacélozza a testet és életörömhöz juttatja.



A Scott-féle emulsió nyáron épen egy hat, mint a hidegebb évszakokban, csak hogy Scott-féle emulsióknak kell lenni és nem utánaznak.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű helyet küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien VII, egy gyógyszár utján próbádatot küldünk.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	821.50
Osztrák hitel	639.—
4 százalékos koronajáradék	82.25
Államvasút	714.50
Jelzálogbank	48.—
Hírműutvány	659.—
Salgótarjáni	718.—
Közuti vasut	636.25

Magánleszámitolási kamatláb

Bécs 3 3/8% — Berlin 3 1/4% — London 2 1/10%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza májusra	11.63
„ októberre	12.64
„ 1914. április	8.68
Rozs októberre	9.90
„ áprilisra	—
Zab októberre	7.48
„ áprilisra	—
Tengeri 1914. évi jul. máj.	6.75

Készáru változatlan.

A hortobágyi legeltetés. A városi tanács — amint már egy ízben röviden közöltük — a hortobágyi legeltetés idejének megkezdését ismételten megállapította. Határozatának erre vonatkozó része a következő: A városi tanács figyelemmel arra, hogy az állatmegvizsgálás a Hortobágyon rendben történésék és hogy az állategészségügyi szabályok pontosan betarthatók lehessenek, a hortobágyi jószágkihajtás határidejét akként módosítja, hogy a sertéskihajtás határidejét folyó év április hó 6, a lovak kihajtási határidejét április hó 10, és a szarvasmarha kihajtás határidejét április hó 15. napjában állapítja meg.

Husz milliós fizetéseképtelenség. Berlinből táviratozzák: A Wertheim-féle áruházak tulajdonos társasága közel husz millió korona passzívával fizetéseképtelen lett. Az áruházak tulajdonosa egy korlátolt felelősségű társaság volt, amely a Hohenlohe-Fürstenberg-féle ismert trösztözött tartozott, amelynek anyagi helyzete az utóbbi időben nagyon megrom-

lott. A hitelezők által hevenyészve összeállított vagyommérleg szerint alig négy millió korona vagyon van a husz millió korona tartozás fedezetére, úgy hogy a csőd elrendelését Berlinben elkerülhetetlennek tartják.

Étvágytalanság, gyomorgörcs, emésztési zavaroknál a legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

PROBAÜVEG 40 FILLÉR.

Kapható:

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudamására hozni, hogy

Üzletünket

1914 április havában az új városi bérpalota-passage földszintjére: (Piac-utca 28, Mandel Lipót cég mellé)

helyessük át.

Kiváló tisztelettel

Szedlák és Vámos

angol férjissabók.

MAUTHNER ÖDÖN

CS. ÉS KIR. UDVARI
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST.



Mack-féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer

Százezer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban a 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax. Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér. GOTTLOB VOITH WIEN III/1. Mindenhol kapható.

Felhívás.

Felkérjük a statusquo izr. hitközség tagjait, szíveskedjenek f. hó 5-én vasárnap (d. e. 9-től d. u. 4 óráig) a debreczeni izr. hitközség József kir. herceg-u. 26 szám alatti székháza tanácstermében megtartandó választó-nagygyűlésen a hitközség érdekében az alábbiakra szavazni.

A felsoroltakat legnagyobb részben a régi bizottsági tagok közül állítottuk össze, új tagokul pedig azon urakat ajánljuk, kik előreláthatólag a hitközség ügyei intézésében hasznosan fognak tevékenykedni.

- 16 Dr. Balkányi Miklós
- 73 ifj. Csengeri Ignác
- 84 Debreczeni Jenő
- 129 Dr. Fejér Ferenc
- 135 Fenyő Sándor
- 141 Fisch Lajos bankigazgató
- 144 Fischer Adolf
- 160 Fleischmann Mór
- 171 Frank Rezső
- 233 Grósz Nagy Ferenc
- 236 ifj. Groszmann Ignác
- 247 Dr. Gutfreund Sámuel
- 283 Hirschfeld Ármin
- 284 Hochfelder Jakab
- 295 Ippen József
- 313 Keiner Adolf
- 494 Rédl Siegfried
- 508 Rosenfeld Salamon
- 588 Dr. Szöllős Dezső
- 598 Ujlaki Henrik.

Az előkészítő bizottság.

!! Kartelen kívül !! MEZŐ ÁRMIN

Építési, deszka és cserépkereskedése Wesselenyi-tér 6. szám alatt. (Berta-gözmalom.) — Kártya-fodómező kizárólagos egyed. árusítása. — Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Mária-völgyi Mária-forrás
gyógy- és borviz
friss töltésben már megérkezett és kapható
Kontsek Gézánál.
Összes ásványvizek nagy raktára.

MIELŐTT ::: SZŐLŐVESSZÓT, SZŐLŐOLTVÁNYT — BORT —

gyümölcs- és diszfát

vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes árjegyzékünket, mely mindenkire nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. — Pontos cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőoltványtelep és bortermelő részvénytársaság

BIHARDIÓSZEG.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: újdonságait. :::

Rői cestüm helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék ! ! Olcsó árak !

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszere a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárában, Debreczenben.

Csáplésnél

pénzt, időt, munkát
takarítanak meg a

Stern-féle szabadalm.

dobkosár-betétléccel.

Kérjen felvilágosítást
ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 5. SZÁM.



HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40
Házirend	40
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10
Üres lakás bejelentési lap	10
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10
Építés engedély iránti kérvény	10
Lakhatási	10 fillér
ért darabonként kapható	

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAOZ-UTCZA 49.

Csak 5 nap!

Világvállalat! Először Európában!

Csak 5 nap!

!! Nagyszámu Lovak, Elefántok, Tevék és Medvék !!

KÖNYÖT BROTHERS AMERIKAI CIRKUSZA, ::: A

BARNUM ÉS BAILEY CIRKUSZ

legkitűnőbb csillagaiból álló társulatával, csak 5 napig, Európa legszebb, legnagyobb cirkusza. Debreczen város és környékének becses tudomására adom, hogy egész vállalatommal április 8-án külön vonattal Budapestről ide érkezem és 8-án este 8 órakor

A SZÉCHENYI-TÉREN

nagy diszeloadást

rendezek. — És 8-án, délután a város főutcáin nagy diszfelvonulást tartok. — Előadásokat 5 napon át fogok tartani melyek minden eddig bemutatott mutatványokat felül fognak mulni. — Husvét vasárnap 2 nagy diszeloadás. Husvét hétfőn 2 nagy bucsu előadás. — Nagypénteken nincs előadás.

Vállalatom nem tévesztendő össze hasonló utazó cirkuszokkal. — Mutatványaim eddig még egyetlen cirkuszban sem kerültek bemutatásra. — Jegyek előre válthatók az érkezés napján reggel 10 órától az I. számu kocsinál. — Bővebbet a falragaszok.

A hivatalos gyógyszerészkönyvben — az olasz királyság jegyzékében felvéve.

SYRUP PAGLIANO

ERNESTO PAGLIANO TANÁRTÓL NÁPOLYBAN

Calata San Marco, 4.

Folyékony — Poralakban — Komprimált tablettákban (pillulák).

A legjobb vértisztító- és üdítőszere. Kétféle tavaszi és őszi kúra, mindig jótékony hatású. Kétféle: Gyógyszerészeti kiállítás 1894. Olasz egészségügyi kiállítás 1900 arany éremmel. Nemzetközi milánói kiállítás 1906. Nemzetközi kiállítás Buenos Ayres-ben 1910 az arany érem nagy díszoklevél. Nemzetközi egészségügyi kiállítás Róma 1912. nagy díszoklevél. Kapható a jobb gyógyszertárakban.

ÓVÁS: Nehogy a számtalan, az egészségre ártalmas utánzatoktól félre vezetessünk, tessék mindig határozottan csakis a mi védjegyünket kérni: Syrup Pagliano Ernesto Pagliano tanártól Nápolyban és ne valami mást.

Gyógymód és egyéb felvilágosítás nálunk szerezhető be, Irodalom és levelezés minden nyelven. Különlegességeinket osztr.-magyar raktáraink az egész birodalomban postabér- és vámmentesen árusítjuk.

20 kor

és többet keresnek
sen egy képviselet
sértelen. Ajánlat
továbbit Haase

RO

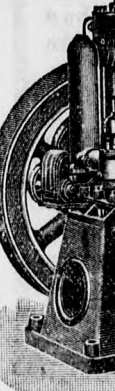
Temp

Styri

Dona

L
termés
glac
P
Hoffmann

Szegő



Bé

üzlethelyi

és laká

Takarn

Lóher

Füma

Fün

Bü

B

Kanna

Cactu

Kriz

An

M

7

Konts

20 koronát naponta

és többet kereshet mindenki könnyen és tisztességesen egy **képviselő** átvételével. Szakismeret szükségtelen. Ajánlatokat **német nyelven A. I. 1345.** továbbít **Haassenstein és Vogler A. G. Wien I.**

Rohitsi

Tempel -forrás. Szénasavdús, diatetikus, nitro asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdegánatnál, májbajknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmánál.

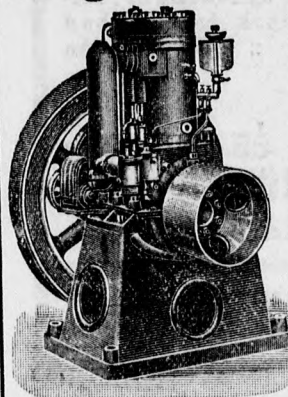
Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmú gyógyforrás legerélyesebb hatással. Főképpen indikálva: idült bélhurutnál, obstipációnál, epékőnél, elhízási hajlamnál, oszánál és cukorbetegségnek.

Legdúsabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarország részére: Hoffmann József, Budapest V., Báthory-utca 8.

Szegő Ferencz és Tsa

gépkereskedelmi vállalata :: **BUDAPEST.**
V., Szabadság-tér 17 (Tőzsde-palota.)



A Max Wiedek berlini motorgyár «Woten» négyütemű nyersolajmotorok magyarországi vezérképviselője.

Előrendő szivó-gáz-motortelepek és Diesel-motorkok.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Kérjen árjegyzéket

Bérbeadó

üzlethelyiség és lakás!

Egy jól jövedelmező üzlethelyiség lakással együtt :: Hajduhagházon 336. sz. a. kiadó. Értekezhetni Eckstein Mórna! Hajduhagházon, Kossuth-utca.

Takarmányrépamag

Lóhere, Lucerna
Fűmag kaszálóra
Fűmag rétekre
Bükköny, Muhar
Köles, Cirok
Csibehúr, Tengeri
Konyhakerti magvak
Érturti virágmagvak.

KERTÉSZETEMBŐL:

Kanna gumók
Cactus gyöngyike
Krizantemum
Angol pelargonium
Magyar muskátli
Tubarózsák
Magas törzsű rózsák
Kuszó rózsák
Diszcsérjék, Disziák
Bokor rózsák, Fenyűk
legolcsóbban
Kontsek Gézánál Kossuth-utca.

SZEPLŐS

szépség-kezelés, májfaló, kitéréses asszonyokra azonnali segít

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME ÉS SZAPPAN

A Margit-crème rögtön szünteti szeplőt, májfalót, bőrképzéseket, atkát (mitesser) s mindennemű bőrbajt. A Margit-crémétől az arcbőr üde, rózsás lesz, a ráncok, redők eltűnnek. A Margit-crémet a világ legjobb asszonyai, hercegnők, grófnők, bárónők, híres művésznők stb. használják s el vannak ragadtatva annak páratlan bőrkonzerváló és bőrszépítő hatásától. - 6 koronás rendeléseket bárhova bérmentve küld

Földes Kelemen Gyógyszertára Arad.

Debreczenben kapható: Balázs Ödön gyógyszer-tárában, Jóna és Jóna drogériájában, Kubek Sándor, Mihályovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszer-tárakban. - Hajdusoboszlón kapható: Barbócz Zsigmond gyógyszer-tárában - Hajduböszörményben kapható: Ercsey Gábor gyógyszer-tárában.

NŐI, LEÁNYKA- ÉS GYERMEK-KALAPOK

eredeti párisi modellek, gyászkalapok nagy választékban. Olcsó szabott gyári árban szerezhetőek be

Kalapgyár raktárában ... Simonffy-utca 2. sz., városi bérház.

Intézet kereskedelemtudományi tanfolyamok részére. **Friedr. Mester**, az Európa határain túl ismert előbbi Kereskedelmi Akadémia tulajdonosa, **Leipzig**, 12 docens. Ismer-tetéseik ingyen.

UJ !! UJ

Uj női divat- és rövidárnyűzet **CORSO** név alatt megnyílt.

Vallerstein női divatáru raktárát megvettem.

1 mtr Creton minden színben	48 fillér
1 " Lüsztler kötényre	30 fillér
1 " Francia gyapju delén	96 fillér
1 " 120 cm. Lüsztler kosztümre	160 fillér
1 " Csipkefüggöny	29 fillér
1 " Selyem minden színben	89 fillér
1 drb finom paplan	460 fillér
1 " Lüsztler alsószoknya	196 fillér
6 " Portörölő, igen jó	120 fillér
4 " Szalvéta, damaszt	119 fillér

!! Vásznaak !! Siffonok !! Zefrek !!
KÜLÖN FEHÉRNEMŰ OSZTÁLY
!! Ablakfüggönyökben óriási választék !!

Costüm-, pongyola- és bluzkelme-különlegességek meglepő árban!

!! Kérjen harisnyát. !! Kérjen maradékokat !!

LEHÓCZKY LAJOS
ü. v. ifj. Molnár Lukács
Piac-u. 42., a Hungáriával szemben,
Pannonia-szálloda alatt.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Placz-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház fényesen berendezett azuterénhelyiségeiben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON: 968.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni ref. Főiskola Gazdasági Tanácsa az 1914. év május hó 1-től 1915 április 30-ig terjedő időre pályázatot hirdet a tápintézet részére szükséges évi tej-mennyiség szállítására.

Tejszükséglet naponként körülbelül 150 liter, mely tejmenységnek minden reggel 1/25 órakor a tápintézetbe be kell szállíttatnia. A pályázatok **f. hó 15. déli 12 óráig** a debreczeni ref. Főiskola Háznagyhi hivatala címére adandók be. A pályázatok zárt borítékban nyújtandók be, amelyen kívül a pályázó neve és lakhelye feltüntetendő.

Minden ajánlattevő 1000 korona bantpénzt köteles letenni, mely a pályázattól külön vagy értékpapirban, vagy betéti könyvben nyújtandó be.

Csakis oly egyének pályázata vétetik figyelembe, kik nagyobb mérvű szállításra vannak berendezve.

A szállítási feltételek a Főiskolai Számvevői hivatalban bármikor megtudhatók.

Ref. Főiskola Gazdasági Tanácsa.

Nagyobb vétel
folytán legújabb divatu

GYAPJU-SZÖVETEKET

férfiruhára és a legfinomabb NŐI COSTÜM-szöveteket mesés olcsó árban ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ
posztónagykereskedő
PIAC-UTCA 49. SZÁM.
Főpostával szemben.

Maradékok félárban!

Dr. Sztankay Aba gyógyszer-tára a Nádorhoz

DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányu kitűnő készítményeit.

DR. SZTANKAY-féle

HONTHIN-TABLETTA

Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormány hivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.

Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszer-táraiban Debreczen, Szentanna-utca-Attila-téri NADOR gyógyszer-tárban.

Legjobb hashajtó DR. SZTANKAY ABA

EULAXANS-TABLETTAI

Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidőzésére.

Egy tubus ára K 1.20.

PALMA

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

szelvény 7 kor.
szelvény 10 kor.
szelvény 15 kor.
szelvény 17 kor.
szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ert, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarant, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon káid, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof céggel, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban

21

katasztrális hold föld a Fancsikán azonnal olcsón kiadó.

Értekezhetni a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bankban ::: Szentanna-utca 13. sz.

Telefonszám 632 !!! Alapított 1893. évben !!! Telefonszám 632

HALMÁGYI SÁMUEL

:: női divat nagyáruháza ::
DEBRECZEN, PIACZ-UTCA 32. SZÁM

Értessfi a nagyérdemű hölgyközönséget, misserint tavaszi ujdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. :: Ugyszintén

Óriási választék

Francia ruhák és pongyolákban. : Costümök mérték utáni vállalata.

Szolid olcsó árak.

Előzékeny kiszolgálás.

ארמיה. כשר של פסח.
Szilvórium :: Seprő :: Törköly,
ugyszintén kiftűnő
asztali és tokaji borok
legolcsóbban a
Reichmann Lajos-féle bodegában
Simonffy-utca 16. sz.
Izraelita iskolával szemben.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngge férfiak

elgyöngült erők helyreállítását előmozdíthatják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próba K 4.20, fél doboz K 10.-, egész doboz K 18.- utánvétel vagy az összeg előzetes bektüldése ellenében. Cim:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÁPARATE
WIEN, III. HAUPTSTRASSE 130.

Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD LÁTHATÓ IRÁSU ÍRÓGÉP

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT. I.

3800 bolgár

„YOGHURT.” Ez egy tejből készülő, rendkívül táp erejű étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítési módja, amellet roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot **BAUMANN tejgazdasága, Nagyszében 5** címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer” című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is bektüld bélyegegben vagy postautalványon.

Eredményes küzdelem

a peronospora-, gyümölcsfák-, burgonya-, mező- és növényártalmak ellen biztosan elérhető

MAYFARTH önműködő
:: SYPHONIA ::
készülékével, továbbá különlegességek
bor- és gyümölcs-sajtók
:: Herkules ::
hydraulikus sajtók,
szőő- és gyümölcs malmok,
teljes szüretelőberendezések.

stb, továbbá mindennemű gazdasági gépek és szerszámok legjobb kivitelben kaphatók

Ph. Mayfarth & Co.
mezőgazdasági gépgyárban

Wien, II., Taborstrasse 11.
Frankfurt a/M., Berlin, Páris.

Képes nagy árlap 391. ingyen és bérmentesen. — Képviselek kerestetnek.

1914 április 5.
Tíz év...
5 fillér,
hirdetés...

Vid...
apróhirdetés...
szervező...
szelvény...
levélben...
a hirdetés...
ben es...

Jelleg...
csakis kell...
lenében ad...
hi...

K...
hivatalunk...
levelek de...
órág adat...
Apróh...
telefonon f...
nem sz...

A Debreceni...
telefon szá...
Szerkesztő...
Kiadóhivata...
Eymoda

Leve

Jelleg...
száma...
Pir...
imádatl...
ted azt, k...
szeretek...

vig leány...
res, jön a...
jó az er...
sétálni" j...
levelet a...
küldeni.

Íó...
vártam a...
minden...
„rosz pajt...

gazdálkod...
sége len...
nevelésü...
zománya...
leket kére...
jellegre k...
hivatalba.

Ör...
Elkeserít...
talanság...
gem vádol...
mint eze...
olyan kitar...
pedig te...
meg. Irj...
majd meg...
ból, hogy...
voltam.

TÜ
száraz, be...
ként. —
vagy oca...
szállítva...
pen 36 ko...
gyertyán...
38 korona.
dorongfa...
38 korona.
Ötfele fű...
hazhoz sz...
Meg...
Unió Tö...
galmi B...
Sewtina-u...
tért áll...
TEL...

Haszná...
tetőfed...
:: P...
bármily...
olcsó...
Szepes...
Tel...

Tíz szóig 50 fillér, asontal minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap betűből szedve minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Vidékről

Apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jeligés leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-hivatalunkban a jeligés levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálnak.

A Debreceni Független Ujság telefon száma:
Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jeligés levélnél a hirdetés száma is követhet.

Pirkém

imádatlalom ölelem Te érted azt, kit a legjobban szeretek. Pityu.

Igazi

vig leány, vig pajtást keres, jön a nyár ilyenkor jó az erdőn "Kettesbe száltni" jeligére kérem a levelet a kiadóhivatalba küldeni.

Jó pajtás

vártam a vonatnál, jöjjen minden rendben van, „rosz pajtás”.

Vidéki

gazdálkodó gondos felesége lenne fiatal jobb nevelésű leány kinek hozományja is van. Leveleket kérem „Házasság” jeligére küldeni a kiadóhivatalba.

Ördögöm.

Elkeserítő a te igazságtalanságod, a mellyel engem vádolsz, most is úgy mint ezelőtt egy évvel, olyan kitarotán szeretlek, pedig te nem érdeled meg. Irj csak egyszer majd meg látod válaszbomból, hogy igazid csak én voltam. Vanda.

TÜZIFA

száraz, beszerezhető ülenként. — I. rendű bük vagy oserhasáb házhoz szállítva 40 korona, a telepen 36 korona. I. rendű gyertyánhasáb a telepen 38 korona. I. rendű száraz áfonya házhoz szállítva 38 korona, a telepen 34 K. Ötfele fűrésztel, aprított fa házhoz szállítva 2-60 fillér. Megrendelhető
Unió Tűzifa és Áruforgalmi B.-társaságnál
Sesztina-u. 4. sz., a vásártéri állomás mellett.
TELEFON 779.

Használt, kitűnő tetőfedéshez való

:: PLÉH ::

bármily mennyiségben olcsón kapható
Szepességi-u. 39.
Telefon 634.

Adás-vétel

400 magyar hold elsőrendű legelő

kiadó Püspökladányon, a vasútállomáshoz fél órányira. Értekezhetni Gelberger Izidornál Jókai-utca 28.

Eladó ház.
A Thaly Kálmán-u. 13. szám alatti modern, kényelmes lakásokkal ellátott, igen jól jövedelmező ház, sürgősen eladó. Tanár vagy nyugdíjas uraknak figyelmébe ajánlom.

Eladó
egy jókarban levő csinos hegedű, tokkal és kotta tartó. Ugyiszintén több kotta és egy jókarban levő kis Singer varrógép olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Ebédlo kredenc
és hozzá való pohárszék elköltözés miatt olcsón eladó. Simonffy-u. 32. I.

Nagygyümölcsű
bőtermő földieper palántok száza 3 kor., vidékre bérmentve 4 korona. Többször termő száza 4 kor., vidékre bérmentve 5 korona. — G. Szabó Kálmán Debreczen, Simonfy-ut 2.

Eladó
asztali vaskonyha. Pacsirta-u. 47.

Tömör
keményfa butorok nagy választékban Jancsó testvérek butorraktárában. Színház udvar.

Porcelán
edény minden legolcsóbban kaphatók Hunyadi-utca 14.

Felvilágosításul!!

ÜGYNÖKÖK,
kik fadrót göröggyöny és ablakredőny képviselővel foglalkozva, vagy annak képviselőjét át akarják venni, kérjük címüket az

„Egyesített göröggyöny- és ablakredőnyárnak”

GLÜCK J. & E.,
Königsberg, Eger mellett Csehország

beküldeni. Könnyű mellékjövedelem. Legmagasabb jutalék. Alkalmazhatóság mellett életállás, Levelezés minden nyelven

Lakás

Négy szobás
fürdőszoba, előszoba, konyha, kamara stb. hozzátartozóval ellátott uri lakás, a törvényték háta mögött, légszűrőberendezéssel, parkettel 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni Képes Mihálynál Hadházi-ut 16. Telefon 8—57.

Lakás

3 szoba, elő fürdőszobával, villany és vízvezetékekkel parkirozott udvarban májusra kiadó. Arany János-u. 20.

Udvari lakás
kiadó Arany János-u. 41. Két szoba, előszoba, konyha és egy raktárnak, vagy műhelynek alkalmas pincehelyiségből áll. Értekezhetni ugyanott Venyige Adolfnál.

Dégenföldtőri
Kispipa öszes helyiségei, továbbá műhelyek, raktárak pincék azonnal kiadók. Csapó-u. 11.

Kiadó
legforgalmasabb csapó-utcai piacon (19. szám) egészséges lakások, boltok kedvezményesen.

Kényelmes
4 szobás uri lakás, fürdőszobával, közte szép, nagy világos 2 utcai szoba (az egyik külön bejáratú) május 1-re olcsón kiadó. Miklós-utca 22. (A lakás iránt értekezhetni ugyanott a fűszerkereskedésben).

Kiadó május 1-től
pompás arnyas díszkertben fekvő 3 szobás éves lakás mellékkelhelyiségekkel, nagy konyhakerettel. Nyaralásra is kiválóan alkalmas, a Széchenyikert portmentes részén. Bővebbet Fémipari szakiskolában.

Horgon lakás
Egyháztér 8 számú házban: két utcai szoba, külön bejáratú, irodának is alkalmas, bebutorozva vagy üresen május 1-re kiadó. Ugyanott borpince is kiadó. Értekezhetni Gáll Vilmosnál Hungária-épület II., 11. ajtó.

KIADÓ bolthelyiség !!

A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év március 16-tól albeletbe kiadó. Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnél Széchenyi-utca 27. sz. a. az utcai lakásban

HAJDUBAGOSI saját termésű kitűnő Sel Peszách

BOR

70 fillértől
kezdve literenkint is kapható: Weissenberg Hugó Szepességi-utca 39. szám. Telefon 634.

SZÖVET-
MARADÉKOKAT
melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el.
Esen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltözökre, nadrágokra, palotókra, női kosztümökre, ajkakra stb.
Kérjünk maradék mintákat férfi- és női szövetekből, melyeket ingyen és bérmentve küld:
KARL KASPER
postabiztos. INSBROUCK 422

Üzlet

A parket
fényes és világos lesz, tisztítása gyermekjáték a Cirin parket kenőccsel. Kapható a Deutsch üzletekben.

Tescsleni és horgony
vaj kapható Félegyházy Jánosnál.

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Falusi Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Veszek
jelen forgalmi magyar bélyeg, bármely mennyiségben. — Bővebbet Kölcsey-u. 18.

Pénzt
kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KROLL K. Berlin 29., poste restante.

Különte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legujabb faconu sellyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batiz bluzok 5 korona, 1 vég angol vásznon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműtiek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májfoltot, pattanást, vimmedlit, minden bőrruhságot az országghírű ártalmatlan Matild-arcckenőcs, crém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Urissabóüzlet-áthelyezés.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy férfissabóüzletemet a leg-elegánsabb fővárosi szalonok mintájára berendezve

Piac-utca 71. ss. alá, az I. emeleti helyiségekbe helyeztem át!

(Megyeházzal szemben, :: Schwartz butorüzlet Tisztelettel)

Fényes Mór.

HOGYAN GYÓGYITOM A FÜLZUGÁST ÉS NAGYOTHALLÁST?

Mindazoknak kik ezekben a szörnyű bajokban szenvednek, akik már mindent megpróbáltak, de sikertelenül — s akik szomorú sorsukba már beletörődtek, — irtam meg saját tapasztalatom alapján tanulmányaimat és küldöm meg, ha bizalommal hozzám fordulnak. Ez a füzet új gyógy-módom és emiemen megkonstruált

DYATHERMOS
nevű készülékem leírását tartalmazza, mely bámulatos hatást és olcsóságnál fogva könnyen beszerezhető.

A füzet szétküldése ingyen és bérmentve.

Megkeresések: **CORNEY RICHÁRD MÁRIA** szakintézetéhez, Budapest, VI, Sziv-u. 14/3. intézendők. 693—1914. tksz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A Püspökladányi Hitelszövetkezetnek Nagy Albert elleni végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság az utóajánlatra az újabb árverést 850 korona tökekövetelés és járuléka behajtása végett a pladányi kir. járás-bíróság területén levő, Püspökladányi közsében fekvő s a püspökladányi 1647. sz. betétben A. I. 1—2. sor. 1235/1., 1235/2. hrsz. a. felvett 453 négyszögöl területű a beltelekben fekvő 919. öisz. ház, udvar és kertnek Nagy Albert B. 7. és 11. alatti illetőségére 572 korona utóajánlati árban C. 1. alatt Cs. Kiss János javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával elrendelte.

Az árverést 1914. évi április hó 22. napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóságnál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adható el. Árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881.60. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértett tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpént az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegy-szíteni

Püspökladány, 1914. évi március hó 4-én.
Kókay s. k., kir. albiró.

Hirdetmény.

A Tiszavidéki Hitelszövetkezetek kötelező m. szövetkezet
10-ik Évi Rendes Közgyűlését
1914 április 19-én vasárnap délelőtt 11 órakor
Debreczenben, a Debreczeni Első Takarékpénztár
mint szövetkezeti központ fizetési épületének I. eme-
leti tanácstermében tartja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentések, zárószámok és terjesztése s a nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek kapcsán a felmentvény megadása feletti határozat.
3. Az 1914. évi költségelirányzat tételleinek s a tagsági díjaknak megállapítása.
4. Egy igazgatósági tag megválasztása 2 évre.
5. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt legalább 8 nappal a kötelek elnökségéhez benyújtottak.

Alapszabályunk 14. §-a értelmében a közgyűlésen az I. csoportbeli tagok egy, a II. csoportbeliek két, a III. csoportbeliek három s a IV. csoportbeliek négy szavazattal vehetnek részt. A közgyűlésre kiküldöttek száma e szavazatok számánál több nem lehet.

MÉRLEG. Vagyon: Pénztár 3,364. Értékpapír 261,000.—, Debreczeni Első Takarékpénztár 13,050.—, Köteleki tagok tartozása 3,376,737.— K. Összesen: 3,654,151.— K. — Teher: Üzletrész 261,000.—, Tartalék 650.—, Központi hitel 3,376,737.—, Nyereség-áthozat 1912-ről 2204.—, Nyereség folyó évi 13,560 K. Összesen: 3,654,151.— K.

EREDMÉNY. Kiadás: Költség 831 20, Tiszti fizetések 2000.—, Adó és illeték 532 03, Nyereség áthozat 2204.—, Nyereség folyó évi 13,560.— K. Összesen 19,127 23 K. — Bevétel: Tagsági díj 3650 K, Értékpapír kamat 13,050.—, Kamatok 223 23, Áthozat 1912. évről 2204.— K. Összesen 19,127 23 K.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérbház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF**Pálóczy esemege pirula,**

nem kell budai, igmándi víz, drasztikus hashajtó szerek, mert egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy e pirulából 2 szem lefekvéskor, oszkarásmentes, fájdalomtalan bő széklet osinál, hasonló mintha sok gyümölcsöt ettünk volna, amint hogy a gyümölcsök ezen hajtókövetőből készül, ásványi vegyszer nincs benne, állandó használata a gyomorot rendben tartja, nem kellemetlen vele az aranyér, nincs vértolulás, fejfájás, alhasi bántalmak, puffadások s minden rossz gyomorral járó kellemetlenségek megszűnnek. **!! Két szem ingyen !!**

Próbadoz 1 korona. Nagydoz 5 korona

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Főraktár: **Jósa és Jóna** drogeriájában és **Kubek S.** gyógyszerárában (Tisza-palota).

Óvatosság — okosság!

Védelem — meg-
mentés!

A híres, 40 év óta
ezerszeresen ki-
próált és bevált
antiseptikus

Prágai házikenőcs

megóv a tisztálanságtól, sebek gyu-
ladásától, onyhi a fájdalmakat, gyor-
sítja a gyógyítást és sokoldalú hatása
által mint lágyító szivókenőcs egyetlen
háiban sem hiányozhatik.
1 doboz 70 f, naponkénti postai szét-
küldés a pénz előleges beküldése mel-
lett 4 doboz 3 K 16 f, 10 doboz 7 K
bérmentve minden állomásra.

Fragner B. cs. és kir. udvari
szállító.

Gyógyszertár a „Fekete sashoz”.

Prag, Kleinselte, Ecke der Nerudag, Nr. 203.

Raktárak az Osztrák-Magyar gyógyszer-
tárakban.

A csomagolás összes
részelt a törv. bejegyzett

védjegygyel
vannak ellátva

**EREDETI BENZ
CSÉPLŐKÉSZLETEK****BENZIN-
LOKOMOBIL**

ALLO ÉS FEKVŐ RENDSZERŰ. TELJES
JÓTÁLLÁSSAL. :: KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEK. :: ÁRJEGYZÉK INGYEN.

**BENZ MAGYAR AUTOMOBIL-
ÉS MOTORGYÁR RÉSZV-TÁRS.**

BUDAPEST, KÖZPONT: V., KERÜLET,
DOROTTYA-UTCA 9. SZÁM. :: GYÁR:
VII. KERÜLET, ILKA-UTCA 31. SZÁM.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni református egyház által
segélyezett árvák téli ruha és lábbeli szük-
ségletének három (3) évre szállítására a fel-
ruházó küldöttség pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek a debreczeni refor-
mátus egyház iktató hivatalában d. e. 8 órá-
tól, déli 1 óráig megtekinthetők.

Ugyanide 1914. évi április hónap 15-ik
napjának déli 1 órájáig adandók be az aján-
latok.

Árvaügyi bizottság árvákat felruházó
küldöttsége.

Dávid Mihály,
elnök.

Szilágyi Bálint,
jegyző.

Uridivat- és szabóüzlet megvétel!

**Reiner Mór utóda
Czeplédy András.**

Debreczen, Piac-utcza 21. szám.

Szives tudomására hozom hogy **Debreczen-
ben, Piac-utca 21. szám alatt (Sesztina-
ház) 35 év óta fennálló Reiner Mór-féle**
uridivat- és uriszabó-üzletet teljes árurak-
tárával és összes kintlevőségeivel meg-
vettem s azt a régi jó hírnévhez méltóan
Reiner Mór utóda Czeplédy András
cég alatt fogom tovább vezetni.

Raktáron tartom úgy az uridivat —
mint az uriszabósághoz tartozó minden-
nemű bel- és külföldi árukat a létező leg-
finomabb minőségben. Ruhaszöveteim mind
valódi angol első gyártmányu anyagokból
készültek s általánosan kedvelt elsőrendű
szabászatot továbbra is megtartottam. —
Kérem tavaszi újdonságaimat megtekinteni
szíveskedjék.

Nagybecsű pártfogásukat kérve és biztosítom a legszól-
dabb és legpontosabb kiszolgálásról. Kiváló tisztelettel

CZEPLÉDY ANDRÁS